STJERNEN

139. ÅRGANG NUMMER 11 JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE NOVEMBER 1990

STJERNEN

NOVEMBER 1990

OMSLAGET:
SELV OM DEBORAH FERGUSON ER FULDSTÆNDIG DØV, ER HUN STADIG I STAND TIL AT VIDEREGIVE DEN GLÆDE, HUN FØLER VED AT EFTERLEVE EVANGELIET. SE ,,LYT MED HJERTET'' PÅ SIDE 14.

LYSETS STI

I 1967, da min hustru og jeg blev døbt, gav missionærerne os et abonnement på *Liahona* (spansk). At lære vor Fader i Himlen at kende og at lære mere om ham og føle den kærlighed han og vor broder og Frelser, Jesus Kristus, har til os, har været som et blidt lys, der gradvist er kommet ind i vort liv.

Igennem årene har artiklerne i *Liahona* styrket os meget. At læse profeternes budskaber har været lysets sti til et bedre liv. Vore tre børn er blevet opdraget med evangeliet. De har fuldført fuldtidsmissioner og fortsætter med at afspejle evangeliets livsmåde ved deres eksempler.

I øjeblikket tjener min hustru og jeg på Påskeøerne (Chile Santiago North Mission). Vi er taknemmelige for Det Første Præsidentskabs budskaber, som hjælper os med at holde os på lysets sti, og hjælper os med at tjene vore brødre og søstre her i Rapa-Nui. *Liahona* hjælper os, når vi fortæller om frelsens og det evige livs budskab.

Ældste Pedro Sandoval og
Søster Elena M. Sandoval
Rapa-Nui gren, Påskeøerne

GODT BRUGTE PENGE

Da jeg hver måned læser de positive kommentarer om, hvor vidunderlige Kirkens blade er, er det pludselig gået op for mig, at vi siger det til de forkerte mennesker! Hvad ville der ske, hvis vi alle, når vi havde læst en god artikel, fortalte en ven eller en eller anden i verdet, hvor god den var? Hvad ville der ske, hvis vi, i vore vidnesbyrd, fortalte om, hvordan Kirkens tidsskrifter havde påvirket os? Hvad ville der ske, hvis alle familier i vort ward abonnerede på Stjernen? Jeg tror, at det der ville ske, var, at flere mennesker ville blive påvirket af evangeliets budskab, mange ville ændre sig og vore venner ville kunne føle det, vi føler.

Jeg tror også, at antallet af abonnenter ville blive fordoblet. Kom i gang, tag udfordringen op, fortæl en ven om det! Foræthe et abonnement væk. Det er de bedste penge, du kan bruge på nogen. Til alle dem, der arbejder for Kirkens tidsskrifter: Bliv ved. I er fantastiske!

Gaylyn Shoemaker
Auburn, Washington

DEN SELVSAMME DAG

Jeg nyder virkelig at læse Kirkens tidsskrifter. For nylig har jeg haft problemer. Jeg vidste, at jeg måtte fortælle min biskop om det for virkelig at kunne omvende mig. Jeg kunne ikke opdrive styrken til at tilstå mine synder for ham. Så fik jeg augustnummeret af *Tambuli*. Det omtalte det problem, jeg havde, under „Spørgsmål og svar". Efter jeg havde læst det, vidste jeg, at jeg ikke var alene. Den selvsamme dag gik jeg til min biskop og talte med ham. Det var svært, men artiklen gav mig styrke. Tak til forfatterne og til de unge, som fortalte om deres oplevelser. Jeg ved, at I i sandhed var inspireret.

Navn tilbageholdt

REDAKTØRENS BEMÆRKNING

Vi er vore trofaste læsere meget taknemmelige, og vi opfordrer jer til at sende os breve, artikler og historier. (Vær venlig at skrive jeres fulde navn, adresse, ward eller gren og stav eller distrikt). Vi er meget glade for de breve, vi allerede har modtaget, og glæder os til fremover at høre fra endnu flere af vore læsere.

STJERNEN
November 1990 139. Årgang Nummer 11

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift.

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $ 10.00 a year. $ 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre Dkr. 85,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US$ 10.00 (Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by Friedrichsdorf Printing Center, Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 9011 DA

90991 110
Danish

BUDSKAB
FRA DET
FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

En by, der ligger på et bjerg

PRÆSIDENT GORDON B. HINCKLEY
FØRSTERÅDGIVER I DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

Jeg vil altid huske den store oplevelse, det var at være med ved indvielsen af templet i Washington. Sammen med en række andre stod jeg næsten en uge ved indgangen til Washington-templet for at tage imod de særlige gæster der kom for at se templet. Blandt disse gæster var De Forenede Staters førstedame, der var højesteretsdommere, senatorer og kongresmedlemmer, samt ambassadører fra forskellige lande, præster, folk fra undervisningssektoren samt fremtrædende forretningsfolk. Efter denne uge, hvor en række særligt indbudte besøgte templet, kom der mere end 300 000 andre besøgende som gik ærbødigt gennem denne hellige bygning.

Aviser og ugeblade brugte mange spalter til omtalen af templet, og radio og fjernsyn bar historien om templet vidt omkring. Det er tvivlsomt, om nogen anden bygning, bygget i de østlige stater i USA i disse år, har været i stand til at tiltrække sig så meget opmærksomhed.

Næsten uden undtagelse gav de, som kom, udtryk for påskønnelse og respekt. Mange blev dybt rørte. Da De Forenede Staters førstedame forlod templet, sagde hun: „Dette har virkelig været en stor oplevelse for mig . . . Dette er en inspiration for alle."

Mens jeg, sammen med de andre, stod i denne hellige bygning og dag efter dag hilste på mange af verdens mest respekterede mennesker, var der to tankerækker, der gentagne gange kom til mig. Den første vedrørte fortiden. Den anden nutiden og fremtiden.

Mine tanker gik 135 år tilbage. Vort folk opholdt sig dengang hjemløse og fattige i Commerce i Illinois, hvor de måtte imødese den strenge vinter, som ville komme. De var blevet jaget fra Missouri og var flygtet over Mississippi for at søge ly i Illinois. Der hvor floden slår en stor bue, havde de købt et stykke land, som

„DID SKAL FOLKENE STRØMME OG TALRIGE FOLKESLAG VANDRE: ,KOM, LAD OS DRAGE TIL HERRENS BJERG, TIL JAKOBS GUDS HUS; HAN SKAL LÆRE OS SINE VEJE, SÅ VI KAN GÅ PÅ HANS STIER'" (ESAJAS 2:3).

lå meget smukt, men som var så sumpet, at et okseforspand ikke kunne krydse det uden at sidde fast i mudderet. Ved store anstrengelser og ofre skulle dette stykke land blive til det skønne Nauvoo. Men i 1839 var det stadig Commerce, et samlingssted for de tusinder, som var blevet fordrevet fra deres hjem og nu intet andet sted havde at være. De havde ladt frugten af års arbejde bag sig – huse og lader, kirker og administrationsbygninger og ikke mindst hundreder af produktive gårde. Og begravet i Missouris jord efterlod de sig de af deres kære, som var blevet dræbt af den ondsindede pøbel. Uden ejendom og ude af stand til at få erstatning fra Missouri, besluttede de sig til at anmode præsidenten for De Forenede Stater og kongressen om hjælp. Joseph Smith og Elias Highbee tog til Washington.

De forlod Commerce den 20. oktober 1839 i en hestetrukken vogn og ankom til Washington frem uger senere. De tilbragte det meste af den første dag med at finde et logi, som de havde råd til at betale. I et brev til Hyrum Smith skrev de: „Det er lykkedes os at finde så billigt et logi, som det nu kan lade sig gøre i en by som denne" (*History of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 4:40).

De besøgte De Forenede Staters præsident, Martin Van Buren, og forelagde deres sag. Han svarede: „Mine herrer, Deres sag er en retfærdig sag, men jeg kan intet gøre for Dem . . . Hvis jeg støtter Dem, vil jeg miste hver eneste stemme i Missouri" (*History of the Church*, 4:80).

De ankede derpå sagen til kongressen. I løbet af de frustrerende uger, der fulgte, vendte Joseph tilbage til Commerce, det meste af vejen til hest. Dommer Highbee blev tilbage for at tale deres sag, men alligevel endte det med, at han fik at vide, at kongressen intet ville gøre.

Hvor langt er Kirken dog ikke nået, hvad offentlighedens respekt og tillid angår siden 1839, hvor Joseph Smith blev afvist i Washington, og 1974, hvor Kirken og dens tempel blev budt velkommen og æret! Dette er kort fortalt første og sidste kapitel af det, mine tanker beskæftigede sig med i de dejlige dage, jeg tilbragte i Washington-templet.

Mellem disse to kapitler, det første og sidste, findes en række af andre kapitler, der fortæller om Josephs og Hyrums død den trykkende 27. juni 1844; om Nauvoos ødelæggelse; om lange vogntog, der krydsede floden og kom ind i Iowa-territoriet; om lejrene i sneen og mudderet; det skæbnesvangre forår i 1846; om Winterquarters i Missouri, og om den sorte død, febersygdommene og pesten, der tyndede ud i deres rækker; om opfordringen til mændene om at slutte sig til hæren, en opfordring fra den selv samme regering, der tidligere havde vendt det døve øre til deres bønner; om vejen, der var markeret med grave langs Elkhorn, Plattefloden og Sweetwater, via South Pass og derfra til Saltsø-dalen; om de titusinder, der forlod de østlige stater og England for at gå den lange vej, nogle med håndkærrer og nogle, der døde i Wyomings vinter; om den endeløse rydning af bynker i Utahbjergenes dale; om gravningen af kilometerlange grøfter for at lede vand til den tørstige jord; om års forfølgelse på grund af hykleri; om fratagelse af borgerskab ved love vedtaget af det samme Washington og håndhævet af sheriffer, der blev udsendt fra regeringen i Washington. Dette er nogle af kapitlerne i vor storslåede historie.

Jeg takker Gud, at disse hårde tider er overstået. Jeg er taknemmelig for dem, som forblev trofaste, mens de gennemgik disse hårde prøver. Hvilken pris – hvilken forfærdelig pris måtte de ikke betale, en pris, som vi nyder godt af. Det må vi aldrig glemme, brødre og søstre. Tak til dem, som ved deres liv siden har gjort, at dette folk nyder et større mål af respekt. Tak for en bedre tid med større forståelse og med en større og mere gavmild påskønnelse af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige.

Dette var mine tanker, da jeg hilste på mange af de tusinder, der kom til Washington-templet med nysgerrighed og som forlod det igen med påskønnelse, nogle med tårer i øjnene.

Men disse tanker havde i høj grad med fortiden at gøre. Der var andre tanker om nutiden og fremtiden. En dag, hvor jeg kom kørende ad motorringvejen, så jeg med samme undren, som alle, der kommer kørende ad denne vej, de

TABET
AF PIONER-
TEMPLERNE
SOM F. EKS.
TEMPLET I
NAUVOO OG I
KIRTLAND,
SAMT
FORKASTELSEN
OG FORFØLGEL-
SEN AF DE
FØRSTE
HELLIGE, SES
I STOR
KONTRAST TIL
DEN STØRRE
FORSTÅELSE
OG ØGEDE
PÅSKØNNELSE,
SOM KIRKEN
NYDER GODT
AF I DAG.

blanke tårne på Herrens hus, der rejser sig fra en bakketop midt i skoven. Jeg kom til at tænke på nogle ord fra skriften, ord, der blev udtalt af Herren, da han stod på bjerget og underviste folket. Han sagde:

„En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules.

Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men på en lysestage; så skinner det for alle dem, som er i huset.

Således skal *jeres* lys skinne for menneskene, for at de må se jeres gode gerninger og prise jeres Fader, som er i Himlene" (Matt 5:14-16, fremhævelse tilføjet).

Hele dette folk er blevet en by, der ligger på et bjerg og ikke kan skjules. Vi bliver sårede, når et menneske, som er medlem af Kirken bliver involveret i kriminalitet, og den offentlige presse er hastig til at gøre opmærksom på, at han er mormon. Vi siger til os selv, at hvis han havde været medlem af en hvilken som helst anden kirke, ville det ikke være blevet nævnt.

Men er dette ikke i virkeligheden en indirekte kompliment til vort folk? Verden forventer noget bedre af os, og når et menneske blandt os vakler, er pressen hurtig til at nævne det. Vi er i sandhed blevet en by, der ligger på et bjerg, så verden kan se den. Hvis vi skal blive det, som Herren ønsker, må vi i sandhed blive „et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at (vi) skal forkynde hans guddomskraft, som kaldte (os) fra mørket til sit underfulde lys" (1 Pet. 2:9).

Medmindre verden ændrer kurs og bevæger sig bort fra det, der nu er tendensen (og det er næppe sandsynligt), og hvis på den anden side vi vedbliver med at følge profeternes lærdomme, så vil vi i stadig højere grad blive et særligt folk, som verden vil lægge mærke til. F.eks: Efterhånden som samhørigheden i familien forsvinder under verdens indflydelse, vil vort synspunkt med hensyn til familiens hellighed derimod blive mere og mere bemærkelsesværdig, hvis vi vel at mærke har den fornødne tro til at bibeholde denne indstilling.

Efterhånden som den mere eftergivende indstilling med hensyn til sex fortsat breder sig, vil Kirkens lærdomme, som er blevet prædiket i mere end halvandet århundrede, blive mere og mere enestående og afvigende for mange.

Efterhånden som indtagelsen af alkohol og misbruget af narkotika hvert år øges i vort samfund, vil vor indstilling, der blev fastlagt af Herren for mere end halvandet århundrede siden, blive mere usædvanlig set med verdens øjne.

Efterhånden som regeringen i stadig højere grad påtager sig ansvaret for at sørge for alle menneskets behov, vil uafhængigheden i vort sociale program og den lære, der ligger bag dette, få stadig større og større betydning.

Efterhånden som sabbatten i højere grad bliver en dag, hvor folk køber ind og morer sig, vil de, som adlyder den lov, som blev skrevet af Herrens finger på Sinajbjerget og bekræftet ved nutidig åbenbaring, synes mere og mere ualmindeligt.

Det er ikke altid nemt at leve i verden uden at være en del af den. Vi kan ikke leve udelukkende blandt vore egne, og det ønsker vi heller ikke. Vi må og skal blande os med andre. Dette kan udmærket gøres på en taktfuld måde. Vi kan være fredelige mennesker. Vi kan undgå enhver form for selvretfærdighed. Men vi skal stå fast på vore standarder. Der vil være en naturlig tendens til det modsatte, og der er mange, der har givet efter for den.

I 1856, da de sidste dages hellige stort set var alene i dalene mod vest, troede nogle, at vi var sikre fra verdens indflydelse. Til dette svarede præsident Heber C. Kimball fra Det Første Præsidentskab: „Jeg vil gerne sige til jer, mine brødre, at den tid kommer, hvor vi i disse fredelige dale bliver blandet med andre i en sådan grad, at det vil blive vanskeligt at skelne en hellig fra en, der er fjende af Guds folk. Og så, mine brødre," fortsatte han, „så skal I tage jer i vare for adskillelsens tid, for der vil ske en frasortering, og mange vil falde; for jeg siger til jer, at en prøve er på vej, en *prøve*, en PRØVE, og hvem vil bestå den?" (Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball,* Bookcraft, 1945, s. 446).

Jeg ved ikke bestemt, hvilken slags prøve, der her er tale

EFTERHÅNDEN SOM SAMHØRIGHEDEN I FAMILIEN FORSVINDER UNDER VERDENS INDFLYDELSE, VIL VORT SYNSPUNKT MED HENSYN TIL FAMILIENS HELLIGHED DERIMOD BLIVE MERE OG MERE BEMÆRKELSESVÆRDIG ... HVIS VI VEL AT MÆRKE HAR DEN FORNØDNE TRO TIL AT BIBEHOLDE DENNE INDSTILLING.

om. Men jeg er tilbøjelig til at tro, at tiden er kommet, og at prøven består i, om vi har evner til at efterleve evangeliet og ikke tilpasse os verdens normer.

Jeg tilskynder på ingen måde til, at vi skal trække os tilbage fra samfundet. Tværtimod har vi pligt til at indtage vore pladser i forretningsverdenen, indenfor videnskaben, i regeringen, indenfor lægevidenskaben og i undervisningssektoren, ja, inden for ethvert værdigt og nyttigt erhverv. Det er vor pligt at lære at arbejde med vore hænder og hjerne så vi kan udmærke os i verden og være til velsignelse for hele menneskeheden. Og når vi gør dette, må vi nødvendigvis samarbejde med andre. Men det behøver ikke at betyde, at vi opgiver vore standarder.

Vi kan bevare vor families retskaffenhed, hvis vi følger vore lederes råd. Når vi gør det, vil de mennesker, vi færdes blandt, iagttage os med respekt og ønske at få at vide, hvordan vi gør det.

Vi kan bekæmpe den flodbølge af pornografi og vellystighed, som ødelægger nationerne i deres grundvold. Vi kan lade være med at drikke alkohol og tage narkotika og arbejde aktivt for at formindske brugen af disse ting. I dette arbejde vil vi møde andre, som har samme synspunkter som os, og som vil støtte os i denne kamp.

Vi kan i højere grad tage os af de af vore egne, som har brug for hjælp, i stedet for at at give byrden videre til staten, og derved kan vi bevare deres uafhængighed og værdighed, som skal have hjælp og har ret dertil.

Vi kan lade være med at købe ind på sabbatten. Når der nu er seks andre dage i ugen, er det ikke nødvendigt for nogen af os at købe møbler om søndagen. Det er ikke nødvendigt for nogen af os at købe tøj om søndagen. Men lidt omhyggelig planlægning kan vi nemt undgå at købe madvarer om søndagen.

Når vi holder disse og andre standarder, som Kirken lærer os, vil mange i verden respektere os og få styrke ved at følge det, som også de ved, er rigtigt.

Sagt med Esajas' ord: „Did skal folkene strømme og talrige folkeslag vandre: ‚Kom, lad os drage til Herrens bjerg, til Jakobs Guds hus; han skal lære os sine veje, så vi kan gå på hans stier'" (Esajas 2:3).

Vi behøver ikke at gå på kompromis. Vi må ikke gå på kompromis. Det lys, som Herren har tændt i denne uddeling, kan blive et lys for hele verden, og andre kan, når de ser vore gode gerninger, blive ledt til at ære vor himmelske Fader og i deres eget liv leve efter de eksempler, de har set i os.

Ved at begynde med dig og mig, kan vi få et helt folk, som ved hjælp af vor levevis i vort hjem, i vort arbejde, selv i vore forlystelser, kan blive som en by, der ligger på et bjerg, som mennesker kan se på og lære, og et banner for nationerne, hvorfra jordens folk kan samle styrke. □

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER FOR HJEMMELÆRERE

1. Medmindre verden ændrer kurs, siger præsident Hinckley, „vil vi i stadig højere grad blive et særligt folk, som verden vil lægge mærke til."
2. Det er ikke altid nemt at leve i verden og ikke være en del af den. „Men vi kan stå fast på vore standarder."
3. Hvad kan vi gøre for at lade vort „lys skinne for menneskene"?

IHUKOM HAM VED AT FØLGE PROFETEN

„Enten ved min egen røst eller mine tjeneres, thi det er det samme" (L&P 1:38).

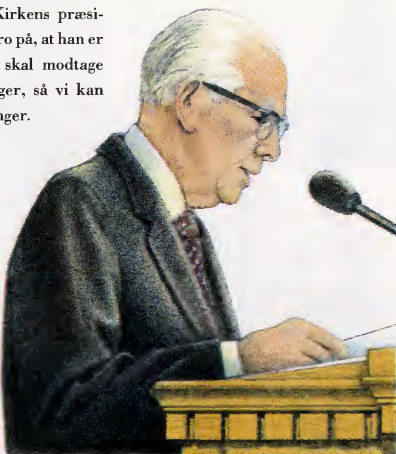
Har du nogen sinde spurgt dig selv: „Hvordan ville jeg have reageret på lamaniten Samuels råb om omvendelse? På Jeremias' advarsler om den kommende ødelæggelse? Eller på den unge Joseph Smiths vidnesbyrd?"

Vi håber hver især, at vi ville have været blandt dem, som troede og fulgte de de fordums profeter. Men vi har en lignende mulighed i vore dage. Den samme Jehova, som kaldte og talte gennem de fordums profeter, fortsætter med at sende os budskaber gennem en levende profet. Når vi rækker hånden op for at opretholde Kirkens præsident, udtrykker vi vor tro på, at han er den, gennem hvem vi skal modtage guddommelige belæringer, så vi kan klare vor tids udfordringer.

Lytter vi?

Vi bliver velsignet ved regelmæssigt at modtage profetens ord gennem Kirkens tidsskrifter og via andre hjælpemidler. Drager vi den fulde fordel af mulighederne for at læse og overveje hans skrevne budskaber? Eller forsømmer vi af og til at følge hans råd, fordi vi „allerede kender til" bøn, skriftstudium, ærlighed og de andre emner, vi gang på gang hører om?

Skrifterne lærer os betydningsfulde lektier fra fortiden om det at adlyde profeten. Noas familie accepterede advarslerne, selv om deres medmennesker ikke gjorde det. Nephi og Laman reagerede helt modsat over for deres fars inspirerede anmodning. I begge tilfælde var konsekvenserne dramatiske for dem, der ikke fulgte profeten.

ILLUSTRERET AF BETH WHITTAKER

Abigail Morris var fortvivlet, da hendes forlovede hævede deres forlovelse, men hun fandt tryghed i at følge præsident Ezra Taft Bensons råd om alvorligt at studere Mormons Bog. Da hun læste den, fandt hun ud af, at præsident Bensons løfte om, at hun ville finde „større styrke" og „liv i større og større overflod", blev opfyldt.

„Regelmæssigt skriftstudium bragte mig også mange andre velsignelser," fortæller Abigail. „Min tro begyndte at vokse – ikke kun på evangeliet, men også på mig selv. Det gik op for mig, at Gud er en kærlig himmelsk Fader, som har givet os, hans børn, betydningsfulde roller i opfyldelsen af hans plan for vor lykke."

„Nej! Den Herre Herren gør intet uden at have åbenbaret sin hemmelighed for sine tjenere, profeterne" (Amos 3:7). Herren har holdt sit løfte. Hvis vi i sandhed elsker Gud, vil vi elske og adlyde hans salvede profet. ☐

Forslag til besøgslærerinder

1. Tal om, hvordan vi kan blive kendt med Herrens ord, som det åbenbares gennem vor profet i dag. Du kan eventuelt give den søster, du besøger, et eksemplar af konferencenummeret af Stjernen.

2. Bær vidnesbyrd om, at den nuværende profet er Herrens udvalgte leder for os i dag.

Bernard Lefrandt: Holla

andsk-indonesisk pioner

ALICE BREWER SAILY

I begyndelsen nægtede Bernard Lefrandt at lytte til de to amerikanske missionærer, som i 1950 kom til hans hjem i Den Haag i Holland. Det var en usædvanlig reaktion hos en mand, hvis gæstfrihed var velkendt i hele Indonesien, hvor han var født. Men Bernard – eller Bert, som han var kendt ved blandt venner i flere lande – mente, at han allerede havde en Gud, som havde beskyttet ham utallige gange. Bert var blevet reddet fra vilde dyr, som han havde jaget i skovene, fra fjendtlige soldater, når han var sprunget ud i faldskærm bag fjendens linier under 2. verdenskrig, og for ganske nylig fra morderes kugler, da hans navn blev anbragt på en dødsliste i Indonesien. Berts Gud havde endog frelst sin hustrus og børns liv i en flygtningelejr. Hvorledes skulle han da kunne vende sig mod en ny Gud?

Missionærerne kom første gang til familien Lefrandts hjem i Holland i slutningen af 1950. Familien var flyttet dertil i 1948. Nora, Bernards hustru, som er en meget åndelig kvinde, blev imponeret over deres budskab om Guds godhed og det gengivne evangelium. Guds barmhjertighed havde hjulpet Nora og hendes familie til at udholde næsten uovervindelige vanskeligheder. Hun accepterede Mormons Bog såvel som en udfordring til at læse den. Men da Bert hørte om missionærernes besøg, nægtede han stædigt at have noget at gøre med både ældsterne og den bog, som Nora var så optaget af.

Hvis det kun havde været et spørgsmål om mod for Ber-

nard at møde disse mormon-udsendinge og deres bog, så var ingen bedre udstyret end Bernard Willem Lefrandt. Som efterkommer af hollændere, indonesere og franskmænd, var Bert ekspert i modigt at imødekomme udfordringer i Indonesien. Hans store fysiske styrke gjorde, at Bert skabte sig det ry blandt landsbyboerne, at han havde næsten overnaturlige kræfter. Han var enstemmigt blevet udråbt på alle øerne som mester i at fange vildsvin, en sport han udførte med sine bare hænder.

Hans tøven kunne heller ikke tilskrives uvidenhed. Bernard Lefrandts intelligens, uddannelse og naturlige gavmildhed gjorde, at han havde en åben og kærlig indstilling til alle. Bert arbejdede for det hollandske toldvæsen, da han mødte og giftede sig med sin chefs datter – en intelligent hollandsk-indonesisk skolelærerinde ved navn Nora. Til sidst blev Bert officer i den kongelige hollandske flåde. Både Bert og Nora havde mange talenter inden for sprog, idet de talte både fransk, tysk, hollandsk og engelsk, såvel som flere af de sprog, der taltes på de indonesiske øer. Sammen opdragede de deres børn i at tro på Guds godhed og i de kristne princippers værdier.

Den største forhindring for Bert var de faste begreber han havde om rigtige og forkerte religioner. I Indonesien havde han følt sig usikker over for den lokale overtro og spiritisme. Han søgte større sandheder og overvejede engang at blive buddhistisk præst – en overvejelse som han dog afviste, fordi det ville medføre, at han skulle forlade sin hustru og sine børn. Hans hustrus stærke tro på Jesus Kristus blev hans egen, og han kendte Bibelen godt på grund af sit vedvarende studium af den.

Nora læste Mormons Bog færdig. Ved afslutningen af endnu en ensom lektie med missionærerne, følte hun Ånden så overvældende, at hun ønskede at blive døbt. Men hun ønskede dog også at vente på sin mand, som hun havde set læse Mormons Bog, når han regnede med, at hun sov. Sent om aftenen tændte han det lille lys og læste til klokken 2 eller 3 om morgenen, og næste dag lod han som om han havde sovet godt. Nora ventede tålmodigt på ham.

Hun havde lært at vente under 2. verdenskrig, hvor hun troede at hendes mand var død. Det samme mod som gjorde, at Bert fik medaljer af de allieredes øverste militærmyndigheder og af den hollandske regering for tapperhed, gjorde også, at han lod sig kaste ned med faldskærm bag de japanske linier sammen med englænderne. Han var blevet udlånt til de engelske styrker, og Nora vidste intet om, hvad han lavede, eller hvor han var. Alene med 2 små børn overlevede hun i en flygtningelejr i efterkrigstidens Bombay i Indien, med den overbevisning, at hun aldrig skulle se sin mand igen, eftersom hun ikke havde hørt fra ham i 4 år.

Men en dag i 1946, da Nora underviste en klasse med børn, kom en mand ind og stod bagest i klasseværelset. Det var Bert. På en opgave med briterne, var han blevet stationeret i Singapore, hvor han undersøgte listerne fra flygtningelejre i hele landet. Efter en glædelig genforening med sin familie, tog Bert afsted på en anden opgave i Ceylon (Sri Lanka), denne gang sammen med sin familie, før han vendte tilbage til Indonesien.

Bert fortsatte med at læse Mormons Bog i hemmelighed, og begyndte endog at stå bag døren og lytte til missionærerne. Da han endelig indvilligede i at tale med ældsterne, blev han kendt som en „meget vanskelig" undersøger, der hele tiden forlangte beviser fra Bibelen på alle lærdomsmæssige punkter og der gik et år, hvor han modtog missionærlektierne.

I mellemtiden blev Nora og datteren, Bertie, døbt. Nora ønskede at dele sin glæde med dem, der stod hende nærmest, og begyndte at skrive til sine venner i New Guinea og fortælle om sin nye kirke. Nogle få dage senere modtog hun et brev fra dem – brevet havde krydset hendes. Hendes ven fortalte om en fisker på New Guinea, som havde fundet en mærkelig bog i havet, Mormons Bog. Vidste familien Lefrandt noget om denne bog eller om Joseph Smith? Ja, bogen var med sikkerhed Guds bog, skrev familien Lefrands venner. De opmuntrede familien Lefandt i Holland til at finde ud af alt, hvad de kunne, om mormonerne.

Deres venners opmuntring havde en god virkning på

ILLUSTRERET AF ROBERT BARRETT

Bert, som havde lært at lytte til sine venner. Da han var vendt tilbage til Indonesien fra Singapore i 1946, vendte han tilbage til et land i politisk kaos. Indonesiske nationalister kæmpede for uafhængighed af Holland, noget som Bert sagtens forstod og endda sympatiserede med. Men han var stadig hollandsk officer og havde endog fået den opgave at fange og dræbe alle nationalistiske snigskytter. Han fangede dem, og reddede dem ved at lade dem arbejde i sin have derhjemme. Da nationalisterne overtog, blev en af Bernards forhenværende „gartnere" embedsmand i regeringen og lod dette følgende budskab gå videre til familien Lefrandt: Berts navn var på en liste over mennesker, der skulle skydes på grund af deres tilhørsforhold til hollænderne. Ti dage senere befandt familien Lefrandt sig om bord på en båd på vej til Holland.

Det var her i Holland, at Bert til sidst opgav sin afstandstagen til evangeliets sandheder. En dag, da Bert blev undervist af missionærerne, satte han Bibelen på bordet og lagde sin hånd på den. „Jeg ved ikke, hvad jeg mere skal spørge jer om," sagde han. Inden for et år efter Berts dåb i marts 1952, blev han kaldet til at være præsident for grenen i Den Haag.

Den udholdenhed og beslutsomhed, der bragte Bernard Lefrandt gennem jungler og fjendeland, fandt nu et formål i Jesu Kristi gengivne evangelium. Bert og Nora blev trofaste tjenere og pionerer, ikke blot i Holland, men også i New Guinea, hvortil Bert senere blev forflyttet af den hollandske regering fra 1954-1956. Der afholdt familien Lefrandt Søndagsskole og nadvermøde i deres hjem for deres familie og to andre medlemmer, der også var stationeret i New Guinea. Bert introducerede evangeliet for de andre flådeofficerer og afholdt månedlige møder med lokale præster og kirkefolk for at undervise dem i gengivelsen af evangeliet og Mormons Bog.

Bert og Nora, der altid var opmærksomme på Guds godhed over for deres familie, var eksempler på hans kærlighed og gavmildhed og fortjente derved det ry, de fik af retskaffenhed, gavmildhed og åbenhed, hvorend de færdedes. Bert talte begejstret om evangeliet, når som helst muligheden viste sig, og før han forlod New Guinea, havde han foræret store mængder af Kirkens bøger og pjecer væk i sin indsats for at opbygge riget.

Familien Lefrandt vendte tilbage til Holland i 1956, denne gang til Amsterdam, hvor Bert atter blev kaldet som grenspræsident. Efter at de igen var flyttet til Den Haag i 1960, blev Bert kaldet som rådgiver til præsidenten i den første stav i Europa, Den Haag stav i Holland. I disse kaldelser medbragte han en begejstring som hans børn – Frank Cornelius, Bertie Louise, Eric Gerard og Robert – altid følte. „Mine forældre var sande opbyggere, sande pionerer," mindes Bertie (Mrs. Jack P. Van Oudheusden). „De arbejdede altid begge to, man kunne virkelig føle deres kærlighed til evangeliet."

Da Nora døde i august 1971, kom den ene bus med mennesker efter den anden til begravelsen. Bernards begravelse i januar 1985 fandt sted midt i en snestorm, så hård, at en begravelse var umulig den dag. Der var alligevel mange, der rejste ud i kulden for at ære deres ven.

I Holland, såvel som i andre lande, hvorigennem Bernard Willem Lefrandt rejste og boede, kom mange af de frø, han såede, til at bære frugt, og mange mennesker ærer hans indsats som Herrens internationale pioner og tjener. □

Alice Brewer Saily virker som tempelmissionær sammen med sin mand og bor i Grandview 2. ward i Grandview, Provo stav. Hun var sekretær til den amerikanske militærattaché i Holland i 1952, hvor hun mødte Bernard og Nora Lefrandt kort efter deres omvendelse.

LYT MED HJERTET

ANNE C. BRADSHAW

Hvordan kan tre yndige unge piger, som er totalt døve, tale flydende og med tillid og glæde?

Svaret er: På grund af tålmodig tro, hårdt arbejde og kærlig hjælp fra forældre, søstre, lærere og deres himmelske Fader.

Søstrene Ferguson, Deborah på 23, Julie-Ann på 18 og Heather på 15 er fra Bangor gren i Belfast, Nordirland, og blev alle født med et hørehandicap. To andre søstre, Amanda på 22 og Gail på 20, samt forældrene, Peter og Lillian, har en normal hørelse. Pigernes bedsteforældre blev også født døvstumme.

Men kommunikation er ikke noget problem for denne usædvanlige familie. Tillid til Herren og beslutsomhed får mirakler til at ske.

DEBORAH, ØVERST, JULIE-ANN OG HEATHER FERGUSON HAR FUNDET MANGE MÅDER, HVORPÅ DE KAN KOMMUNIKERE, NÅR ANDRE ER VILLIGE TIL AT LYTTE MED MERE END DERES ØRER.

AL FOTO FORETAGET AF BRIAN K. KELLY

Beviser på dette findes i overflødighed i Deborahs mange bedrifter. Hendes glade personlighed og iver for at leve livet fuldt ud har overvundet nogle af hendes problemer med hørelsen. Siden hun afsluttede seminar, har hun deltaget i Kirkens spejderprogram som assisterende leder.

Blandt Deborahs hårdt-fortjente belønninger findes trofæer i alle størrelser og former fra deltagelse i forskellige sportsgrene, deriblandt fodbold, badminton, squash og svømning.

„Når vi har afholdt dansefestival for de unge," siger Unge Pigers præsidentinde, søster Geddis, „har Deborah været den bedste til at holde rytmen. Hun har bevæget sig perfekt i takt til musikken." Debora forklarer: „Selv om jeg ikke kan høre lyden, kan jeg føle vibrationerne i gulvet, og med lidt anstrengelse kan jeg danse lige så godt som enhver anden."

Om det er dans eller studium, så er der ingen hindringer, der holder Deborah fra at tage del i alle de programmer, Kirken tilbyder. „Jeg håber at blive missionær," siger hun. „Jeg elsker at tjene og har et stort ønske om at dele evangeliet med andre mennesker med hørehandicap."

Hendes yngre søster, Amanda, har det på samme måde. Selv om hun hører godt, har hun set sin familie nå de mål, de har sat, og hun er fast besluttet på at hjælpe andre, som ikke er så heldige, som hun er. Hun er midt i et 3-årigt universitetskursus i tegnsprog for døve, så hun en dag kan blive kvalificeret som døvetolk og lærer.

„Jeg vil gerne begynde med at dele evangeliet med mine bedsteforældre, min tante og mine onkler, som også er døve," forklarer Amanda. „Jeg føler, at de går glip af så meget. Jeg vil elske at hjælpe dem med at lære sandheden at kende."

Undervisning spiller også en vigtig rolle i søster Gails liv – især seminar. „Det er et fantastisk program. Jeg får så meget ud af det. Når jeg læser om andre menneskers oplevelser i skrifterne, har det hjulpet mig med at påskønne min egen familie og dens kampe."

Gail har et usædvanligt talent, når det drejer sig om at have med børn at gøre. Fordi hun har været sine yngre søstres „ører", har hun udviklet tålmodighed, venlighed og stor følsomhed for andres behov.

Julie-Ann og Heather savner disse lyttende ører mange måneder hvert år. Disse to søstre rejser hjemmefra og går på den berømte Mary Hare United Kingdom Grammar School for døve i Newbury i England. På grund af de høje akademiske standarder, er det en bedrift for en elev at blive accepteret på denne skole, men for to fra den samme familie er det næsten et mirakel.

„Det er svært for os alle at lade børnene få en uddannelse så langt borte," siger bror Ferguson. „Men gennem bøn har vi fundet tryghed og bekræftelse på, at vores beslutning var rigtig."

„Vi skriver allesammen breve en eller to gange om ugen," siger Julie-Ann, „og der er en særlig telefon på skolen, som giver mulighed for trevejs-kommunikation mellem elever, tolk og forældre, så det er ikke nødvendigt at vente særlig længe på hjælp fra hjemmet, hvis man har et problem."

„Bror og søster Williams fra Newbury gren henter os hver søndag, når vi skal i Kirke," siger Heather. „Det er vi glade for. Vi har det godt, når vi er sammen med medlemmerne."

„Jeg elsker at lære alt det, jeg kan om Frelseren og hans kirke," siger Julie-Ann. „Jeg har hjemmestudie-seminar,

GAIL OG AMANDA, YDERST TIL VENSTRE, HJÆLPER MED AT TOLKE VERDENS LYDE FOR DERES SØSTRE, MENS FORÆLDRENE, PETER OG LILLIAN FERGUSON FORSIKRER DERES DØTRE OM, AT BÅDE DERES HIMMELSKE OG DERES JORDISKE FORÆLDRE ELSKER DEM.

og det hjælper mig altid. Nogle gange synes jeg, at nadvermøderne er lidt frustrerende, især når jeg ikke kan forstå alt det, som taleren siger. Folk er søde og skriver tingene ned for mig, men ofte er taleren for hurtig, til at jeg kan få fat i alle detaljerne."

Begge pigerne er meget dygtige til mundaflæsning. Desuden bruger de høreapparat. De er blevet så dygtige til at forstå andre, at de endog er ved at lære et andet sprog – fransk. „Det er vanskeligt," siger Heather. „Jeg må koncentrere mig meget mere end elever med normal hørelse."

Læsning af musik har været naturligt for dem, siden de var små. „Vores mor viste os, hvordan noderne går op og ned i salmebogen i Kirken," siger Julie-Ann, „og hvis forsamlingen ikke synger højere end klaveret, kan jeg føle rytmen og synge salmen."

„Vi spiller blokfløjte på samme måde," siger Heather. „Jeg føler lydens pulseren gennem min fødder og ben, og med masser af øvelse, kan vi spille melodien rigtigt. Vi har et udmærket orkester her."

Selv om Julie-Ann, Heather og Deborah bruger deres talenter til at opnå resultater på samme måde, og ofte bedre, end mennesker uden hørehandicap, bliver de sommetider skuffede og sårede på grund af andre menneskers indstilling til deres handicap.

„Jeg foretrækker at blive behandlet som enhver anden," siger Heather. „Det er meget pinligt, når jeg befinder mig midt imellem mange mennesker og en eller anden begynder at tale til mig *meget* langsomt, med store armbevægelser for at understrege det, de siger. Det er som om, de tror, at jeg er dum og ikke kan forstå dem på nogen anden måde."

„Ja," samtykker Julie-Ann, „det er rart at blive accepteret som en del af gruppen, at blive tiltalt normalt og ikke blive nedstirret, som om vi var mærkelige. Jeg har tit lyst til at sige det til folk: ‚Jeg er præcis ligesom dig.' Det gør ondt, og jeg bliver deprimeret, når andre bliver bange eller ikke ønsker at forstå mig."

„Det er rigtigt," tilføjer Heather. „Jeg forstår nogle gange ikke et spørgsmål, første gang det bliver stillet. Hvis jeg beder dem om at gentage det, siger de ofte: ‚Glem det', og så går de! Jeg ville hellere have, at de prøver igen og igen, så vi kan lære af hinanden. Jeg kan ikke lide korte samtaler, der kun består af et ‚Hej!' eller ‚Hvordan går det?' Jeg foretrækker at tale rigtigt, i længere samtaler, ikke for hurtigt eller for langsomt, men rigtige samtaler med ansigtsudtryk og følelser."

Pigerne har, måske på grund af den særlige isolation deres døvhed skaber for dem, udviklet et tæt, personligt forhold til deres himmelske Fader.

„Jeg taler med Herren i bøn meget af tiden," siger Julie-Ann. „Jeg føler stærkt Helligåndens tilstedeværelse, og jeg er altid taknemmelig for de tilskyndelser, jeg får. Vi så en video med generalkonferencen. Under nogle bemærkninger om at have høje standarder og undgå venskab med de forkerte mennesker, følte jeg en varme indeni, da Ånden vidnede for mig, at dette var et vigtigt råd. Jeg var lige ved at græde. Jeg ønskede ikke, at denne dejlige følelse skulle forsvinde."

Det ser ud som om at familien Ferguson er en del af opfyldelsen af en profeti. I Esajas 29:18 skriver profeten: „På hin dag hører de døve skriftord." Ikke alene hører familien Ferguson selv evangeliets sandhed, men de bliver også veluddannede og forberedte til at dele disse ord med alle, som vil lytte med ører, øjne, hænder og hjerte. ☐

Nøglen til udvikling af

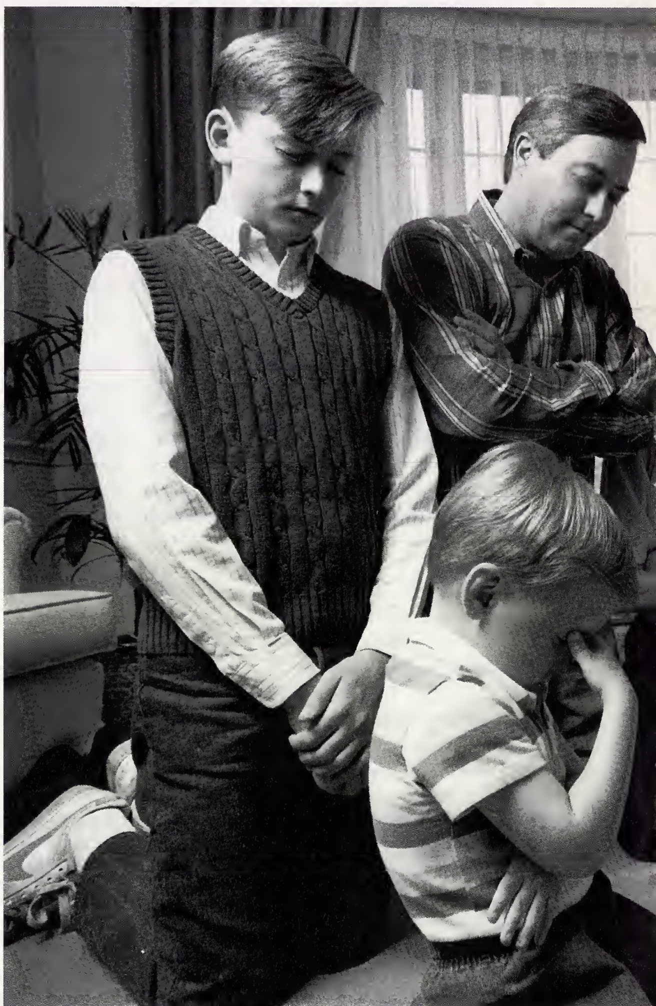
WILLIAM G. DYER O

Undersøgelse afslører nogle de grundlæggende principper, som gør sidste dages hellige-familier så stærke.

Mange af de nutidige rapporter om familier fremhæver familiens problemer – skilsmisse, mishandling, narkotikamisbrug, incest, selvmord osv. Det gør, at man stiller spørgsmålet: Findes der overhovedet nogle stærke, velfungerende familier, og hvis de findes, hvad er det så, der gør dem stærke og velfungerende?

Vi lavede en undersøgelse for at finde ud af, hvad velfungerende sidste dages hellige-familier har til fælles. Vi bad stavspræsidenter fra forskellige egne af USA om at give os en liste over 15 familier i deres stav, som de bedømte som de mest velfungerende eller usædvanlige. (Selv om det drejer sig om familier fra USA, er de grundlæggende principper, der her afsløres, de samme hos sidste dages hellige-familier over hele verden). Senere afholdte interview viste, at næsten alle de 200 familier, der var udvalgt, var fuldstændig aktive og hengivne over for Kirken og havde udviklet et stærkt forhold mellem forældre og børn.

Undersøgelsen var begrænset til familier, som havde mindst ét hjemmeboende barn, og mindst et barn, der var gammelt nok til at indgå ægteskab, tage på mission eller gå på universitet. Efter at have analyseret undersøgelsen

velfungerende familier

G PHILLIP R. KUNZ

og interviewene fandt vi ud af, at der var 12 ting, der så ud til at være fælles for alle familierne. Bogstavelig talt alle familierne efterlevede hver af disse ting i en betydningsfuld grad. Og selv om der var mange forskelle, var der mange lighedspunkter i visse af de grundlæggende punkter hos disse velfungerende familier.

1. De er forpligtede over for Jesu Kristi evangelium.

Det er tydeligt, at disse ægtepar på et tidspunkt har indgået den forpligtelse, at deres familie skulle være aktiv i Kirken.

Denne forpligtelse, som forældrene indgik over for Kirken, er tydeligst på tre områder: (a) tilstedeværelse ved Kirkens møder, (b) betaling af ærlig tiende, (c) villighed til at acceptere kirkekaldelser. Disse faktorer fandtes i næsten alle familierne.

En familie sagde: „Det vigtigste for vores familie er de stærke følelser, vi har for evangeliet. Vi ved, hvad formålet med livet er, og vi ved, at vores børn er betydningsfulde. Vor himmelske Fader er vores partner, og vi har tillid til, at han hjælper os, efter at vi har gjort vores del. Vi kan leve uden mange ting, som vore naboer har, fordi vi ved, at det er vigtigere at hjælpe et barn end at få et større hus eller flere ejendele. Mission, tempelægteskab og sammenhold er det, det i virkeligheden drejer sig om."

73% af disse familier sagde, at de altid eller sædvanligvis bad familiebøn morgen og aften. Mange af dem, som

svarede at de kun lejlighedsvis havde familiebøn, sagde, at det var fordi familiemedlemmernes forpligtelser af og til gjorde det umuligt, at alle kunne være til stede. En forælder sagde: „Vi har familiebøn så ofte som muligt, men det er svært at gøre det morgen og aften, fordi de af vore børn, som arbejder, har forskellige arbejdstider. Vi er sjældent hjemme allesammen på samme tid. Men om søndagen har vi altid bøn sammen."

Problemet med tiden gør det vanskeligt for nogle familier at holde familieaften eller at læse i skrifterne sammen. Der var imidlertid 66 % af de adspurgte familier der sagde, at de altid eller sædvanligvis holdt familieaften hver uge. Den sidste tredjedel er sammen en gang imellem.

Når det drejer sig om at læse i skrifterne hver dag, er det kun ca. 30 % der gør dette, selv om de resterende 70 % sagde, at de var i stand til at gøre det af og til.

Der var ikke en enkelt faktor i disse ægtepars baggrund, som forklarer deres religiøse forpligtelse. De har en meget forskellig baggrund. Mange af dem er omvendte til Kirken. På grund af 2. verdenskrig og koreakrigen var færre end halvdelen af fædrene i vores undersøgelse i stand til at udføre en mission. Lidt under halvdelen fuldførte seminar. Mere end 20 % af de adspurgte forældre blev døbt *efter*, at de var fyldt 8 år. Selvfølgelig kom mange af disse forældre fra aktive sidste dages hellige-familier, som havde været medlemmer af Kirken i flere generationer, og som havde traditioner, der var betydningsfulde for dem i opdragelsen af deres børn. Men andre kom fra familier, hvor kun én af forældrene var medlem af Kirken, fra mindre aktive familier eller fra familier, som ikke var medlem af Kirken, men hvor de så senere tilsluttede sig Kirken.

2. Der er indbyrdes kærlighed og sammenhold

Næst efter den store indflydelse Kirken har på disse familier, mener de, at kærlighed og sammenhold er den vigtigste faktor i deres succes. En familie sagde: „Vi elsker at være sammen. Vores største glæde er at være sammen, tale med hinanden og nyde hinandens selskab. Vi ønsker virkelig at være sammen for evigt."

Kærlighed, støtte og familiesammenhold er ikke noget,

VELFUNGERENDE FAMILIER HAR MÅL. ALLISON ELDRIDGE OG HENDES MOR, YOSHIE AKIMOTO ELDRIDGE, ER BEGGE GODE MUSIKERE. DE TROR AT OPNÅELSE AF DERES MÅL, OM DE ER ÅNDELIGE ELLER TIMELIGE, KRÆVER TID, INDSATS OG OFRE.

der blot kommer af sig selv for disse familier, men det er resultatet af planlægning og arbejde. Forældrene opmuntrede deres børn til at støtte hinanden, som f.eks. at være med til en aktivitet, hvor en bror eller søster deltog.

Foruden denne form for støtte arbejder og leger disse familier sammen som familie. Ferier for hele familien bliver, når det er muligt, en oplevelse, der knytter dem sammen.

3. De sætter mål

Det ser ud til, at disse familier har en tydelig fornemmelse af, hvad de vil, og hvilke mål, de ønsker at opnå.

Alle de adspurgte forældre sagde at de havde følgende ønsker for deres børn: en god uddannelse, tempelægteskab, selvtillid og selvværd, stærkt familiesammenhold, forpligtelse over for Kirken, en mission samt at de må være gode samfundsborgere.

Familiemedlemmerne taler sammen om, hvad de ønsker som familie. De ser frem til at være sammen for evigt. Dette omsættes i særlige mål, som drøftes, mens børnene er små, og børnene begynder tidligt at planlægge deres mission, uddannelse og tempelægteskab. Selv de yngste familiemedlemmer kunne tydeligt give udtryk for disse mål.

4. De underviser og taler sammen

Disse forældre tilbringer en stor del af deres tid med at tale med deres børn, med at undervise dem og hjælpe dem med at klare deres personlige problemer. En familie sagde: „At kunne tale frit sammen med hinanden og vore børn om følelser, problemer, mål, livets stød og glæder har været vores største aktiv. Vi taler sammen, når vi arbejder eller leger. Af og til er vi blevet siddende ved bordet for at tale sammen en time efter, vi er færdige med at spise. Vi slår ting op i leksikonet, læser højt for hinanden og laver sjov."

En del af denne undervisning omfatter hyppig læsning af gode bøger – klassikere, biografier, digte. Desuden abonnerer 97% af disse familier på Kirkens blade.

Disse familier ser mindre end halvt så meget fjernsyn som gennemsnittet. Når de blev spurgt, om fjernsynskiggeri blev kontrolleret i hjemmet, svarede de fleste forældre, at det var det, men at det meste af denne kontrol bestod i at

give retningslinier og stole på at børnene fulgte dem. En af forældrene sagde:

„Da vore børn i forbindelse med en undersøgelse i skolen, blev spurgt om, hvad deres yndlingsprogram i fjernsynet var, svarede de: ‚Nyhederne.' Det er sandsynligvis fordi, vi alle ser nyhederne sammen og taler om dagens begivenheder."

5. De har få regler, men høje forventninger

Næsten alle familierne havde tre regler: (a) Ethvert familiemedlem skal behandles med respekt; (b) sørg for at forældrene ved, hvor du skal hen, og hvornår du er tilbage; (c) vær ærlig og pålidelig.

Børnene har i deres opvækst lært, hvad forældrene forventer af dem. En ung mand sagde:

„Jeg kan huske engang, hvor en af mine venner spurgte mig, om jeg ville med i biografen søndag eftermiddag. Da jeg sagde nej, ønskede han at vide hvorfor – var det en af vores regler? spurgte han. Jeg tænkte over det, og pludselig gik det op for mig, at det *var* en af vores regler, men det var aldrig blevet udtalt med de ord. Det er bare en af de ting, som vores familie aldrig gør."

Forældre, der ved, hvor deres børn befinder sig, siger i virkeligheden til barnet:

„Du er betydningsfuld, og vi er interesseret i, at du har det godt."

6. Disciplinen er fast, men retfærdig

Disse forældre disciplinerer som regel ved samtale. Når børnene ikke gør det, de skal gøre, føler forældrene, at de bør gøre noget. 97 % skrev, at samtale med børnene var det første, de gjorde. Hvis det ikke gav resultater, tilbageholdt de som regel nogle privilegier. Nogle brugte til sidst en afklapsning, selv om det kun skete med de yngre børn. Imidlertid sagde 45 % af de adspurgte forældre, at de aldrig slog deres børn. I stedet for at straffe børnene for at være ulydige, prøvede de fleste af disse forældre at bruge positive fremgangsmåder og belønninger for at få børnene til at gøre det, der er passende. De belønner børnene ved ros eller giver dem særlig opmuntring.

VELFUNGERENDE FAMILIER UDTRYKKER ÅBENT DERES KÆRLIGHED OG ROS. DET KARAKTERISTISKE FOR DISSE FAMILIER ER DEN TID, DE BRUGER PÅ AT TALE SAMMEN OG NYDE HINANDENS SELSKAB.

7. De giver udtryk for kærlighed

Disse familier udtrykker frit kærlighed og ros. Her følger de hyppigste måder de udtrykker følelser på:

(a) Siger det personligt – 97 %

(b) Gør noget for dem – 96 %

(c) Giver dem et knus . 94 %

(d) Skriver eller ringer til dem – 91 %

(e) Kysser dem – 85 %

(f) Giver dem livets nødvendigheder – 94 %

De familier, vi undersøgte, havde mest tendens til at vise kærlighed eller godkendelse ved mundtlig udtryk, eller ved tjeneste.

Interviewene viser, at disse familier er forskellige med hensyn til den måde, hvorpå de udtrykker åbenhed og kærlighed. Men beviserne er så tydelige, at de ofte giver udtryk for deres kærlighed, eller giver knus.

8. De støtter hinanden i prøvelser

Måske er et af de vigtigste kendetegn for disse familier den måde, hvorpå de holder sammen, når de står over for problemer. Disse familier havde alle haft vanskeligheder og modgang. Men i stedet for at blive overvundet af problemerne, så det ud til, at de blev tættere knyttet til hinanden. De fleste af disse familier kaldte i virkeligheden ikke deres problemer for prøvelser.

En far sagde: „Min søn løb hjemmefra, vi opdagede at vores yngste datter havde kræft, vi havde en dreng, som begyndte at drikke og bruge narkotika. Da min forretning så begyndte at gå dårligt, forlod min kompagnon mig og efterlod mig med al gælden."

Denne fars reaktion over for prøvelser var typisk for mange af de undersøgte familier. De vendte sig til Herren i bøn og faste og udøvede deres tro, „omgjorde deres lænder", udviklede tålmodighed, kaldte deres børn sammen og talte om problemerne.

9. De støtter den udvidede familie

Den grundlæggende støtte for disse familier rækker ud over den umiddelbare familie. Medlemmerne af disse velfungerende familier fortsætter – uanset om de stadig bor

hjemme eller ej – med at have gode forhold til tanter, onkler, bedsteforældre, fætre og kusiner.

85 % af forældrene sagde, at deres børns venner ligeledes var en positiv påvirkning. Forældrene sagde, at de havde haft indflydelse på, hvem disse venner var, hovedsageligt ved at invitere deres børns venner med til aktiviteter i hjemmet, så de kunne finde ud af, hvem de var, hvordan de opførte sig, og hvad de lavede.

10. De ved, at hjemmet er et travlt sted

Alle medlemmerne i de adspurgte familier var involveret i forskellige aktiviteter hjemme, på arbejdet, i skolen og Kirken. Familierne isolerede sig ikke fra verden. De arbejdede for at hjælpe hinanden i mange former for aktiviteter.

Børnene var hyppigst involveret i spejderarbejde eller arbejde uden for hjemmet, dernæst i sport og andre skoleaktiviteter.

11. De arbejder

Næsten alle forældrene fortalte, at deres børn skulle hjælpe til med arbejdet derhjemme. Næsten alle svarene udtrykte omsorg for børnenes arbejdsvaner; 77 % af familierne sagde, at børnene havde pligter i hjemmet. Den gruppe, som havde færrest pligter, var de ældre børn (ofte hjemvendte missionærer), der boede hjemme og arbejdede eller gik i skole. Det er bemærkelsesværdigt, at 60 % sagde, at børnene villigt udførte deres pligter. For de resterende 40 % var det ofte en udfordring at få børnene til at udføre deres pligter i hjemmet.

Vedrørende lommepenge var der 43 % af forældrene, der gav lommepenge, 57 % gjorde ikke. Arbejdsmoralen er god i disse familier. Flere end 40 % sagde, at de krævede, at børnene arbejdede for de penge, de fik, og de fleste børn begyndte at arbejde uden for hjemmet med et mindre job, når de var gamle nok.

12. Forældrene elsker og støtter hinanden

I alle de 200 familier der indgik i undersøgelsen var der en almen accept af mandens og hustruens traditionelle roller. De fleste af mændene var forsørgere, selv om flere af kvinderne også arbejdede uden for hjemmet. Kvinderne påtog sig det største ansvar for hjemmet, men begge forældre underviste og disciplinerede børnene.

Et ægtepar sagde følgende: „Vi forelskede os for længe siden og forpligtede os til at være sammen i dette liv og det næste. Af og til har vi haft vanskeligheder, men vi har arbejdet med det, og vi elsker hinanden mere og mere, efterhånden som årene går. Noget af det sværeste var da de fleste af børnene begyndte at blive ældre, men vi kom over det. Vi elsker virkelig hinanden, og vore børn kan mærke det. Vi taler med hinanden, vi beder sammen og planlægger en masse omkring familien. Vi tror, at Herren hjælper os i vores familie og med børnene."

Forældrene i undersøgelsen koncenterer deres betydeligste indsats omkring opdragelsen af en god familie. De anerkender alle, at de har svagheder, og at de er utilstrækkelige. Ingen af dem påstår, at de er fuldkomne. Mange af dem siger, at de ikke er sikre på, at de har succes. De siger: „Vent til vores børnebørn er store." Men det vigtigste i deres liv er helt klart, at de prøver at efterleve evangeliets standarder og værdinormer.

De ønsker også at være en familieenhed. Forældrene i disse familier, der synes fuldstændigt forpligtede over for deres mål, ser ud til at være lykkelige sammen i deres ægteskab, og føler, at de udretter noget godt og betydningsfuldt i livet. □

William Dyer, forhenværende rektor ved Brigham Young Universitetets institut for management, er præsident for BYU 1. stav. Phillip R. Kunz, professor i sociologi på BYU, bor i Edgemonts 8. ward i Provo Edgmont South stav.

BØRNESTJERNEN

139. ÅRGANG JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE NOVEMBER 1990

ISBN 0107-2145

ILLUSTRERET AF MARION HAWS

ENOS

ILLUSTRERET AF JERRY THOMPSON

Enos var Jakobs søn. Enos opbevarede pladerne og skrev på dem, efter at hans far døde. (Jakob 7:27)

En dag gik Enos ud for at jage i skoven. Da han overvejede sin fars lærdomme, ønskede han at få tilgivelse for sine synder. (Enos 1–3)

Enos knælede ned og bad til Gud. Han bad hele dagen og bad stadig, da det blev nat. (Enos 1:4)

Gud fortalte Enos, at på grund af hans tro på Jesus Kristus var hans synder tilgivet. (Enos 5–8)

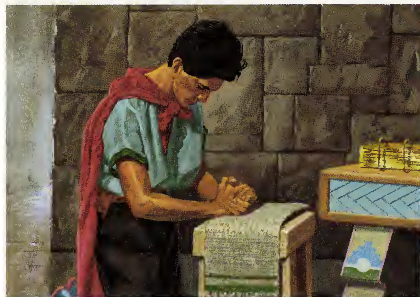
Enos ønskede, at Herren skulle velsigne alle nephiter. Han bad for dem, og Herren sagde, at han ville velsigne dem, hvis de adlød hans befalinger. (Enos 9–10)

Enos ønskede også, at Herren skulle velsigne lamaniterne. Han bad med stor tro, og Herren lovede at velsigne dem. (Enos 11–12)

Lamaniterne var onde. De bekæmpede nephiterne og ønskede at ødelægge dem og deres optegnelser. (Enos 13–14)

Enos bad om, at de optegnelser, han havde opbevaret, måtte forblive i sikkerhed. Han bad om, at det, der var skrevet på dem, en dag måtte hjælpe lamaniterne med at blive retfærdige. (Enos 15–17)

Enos prædikede for nephiterne. Han ønskede, at de skulle tro på Gud og holde hans befalinger. (Enos 1:19)

Nephiterne prøvede at undervise lamaniterne i evangeliet, men de ville ikke høre. Lamaniterne boede i telte ude i vildmarken og var et ondt folk. (Enos 1:20)

Enos tilbragte sit liv med at belære mennesker om Jesus og om evangeliet. Han tjente Gud og elskede ham alle sine dage. (Enos 26–27)

FRA ET INTERVIEW MED ÆLDSTE YOSHIHIKO KIKUCHI FRA DE HALVFJERDS' KVORUM

ikke have været ydmyg nok til at acceptere evangeliet, selv om jeg var blevet præsenteret for det."

Ældste Kikuchi fortalte så missionærægteparret: „Jeg er så taknemmelig, så taknemmelig for at I opdrog sønner og døtre, som kunne virke som missionærer. Jeres sønner kom til min dør. Måske siger I: ‚Min søn rejste ikke til Japan.' Men han kom til min dør, fordi I bad for missionærerne, og nogle missionærer kom og bragte glæde til mit hjerte. Fordi I opdrog jeres sønner og døtre og sendte dem på mission, blev mange hjerter påvirket af dem i Japan, på Filippinerne, i Schweiz, i Tyskland, på Hawaii og alle andre steder. Det skete faktisk, at en missionær fra Idaho og en missionær fra Salt Lake City bankede på min dør. Jeg ved, at Gud lever, og at Jesus er Kristus, og at denne kirke er sand."

EN VELSIGNELSE TIL MEI LIN

VICKI BLUM (BYGGET OVER EN VIRKELIG HÆNDELSE)

„Er nogen iblandt jer syg, skal han kalde menighedens ældste til sig, og de skal bede over ham." (Jakobs Brev 5:14)

Hung Hseng Chr sad på græsset ved flodbredden og så vandet blidt skylle ind over stenene. Solen varmede hans kind, og det var lummert. En tåre løb ned ad hans kind, og han tørrede den hurtigt bort med bagsiden af hånden.

Hseng Chr's forfædre havde boet i Taiwan i mange år. Han var stolt af sit folk, for de havde engang været store krigere, og han ønskede at være stærk og tapper, ligesom de havde været.

Men det var svært at være tapper, når hans søster, Hung Mei Lin, var så syg. Hun var på hospitalet i Tai Tung, og lægerne vidste ikke, hvad der var i vejen med hende, undtagen at hun havde en forfærdelig feber. De havde sagt, at der ikke var mere, de kunne gøre. Sidste gang Hseng Chr så hende, så hun så stille og skrøbelig ud som en håndfuld gamle risstrå.

„Hej!" sagde en stemme.

ILLUSTRERET AF DON WELLER

Hseng Chr så op og så ind i tante Hungs mørke, smilende øjne. Hun var hans fars søster, og hun havde for nylig tilsluttet sig en ny kirke. Hseng Chr huskede, at hun var blevet undervist af to unge mænd, som blev kaldet mormonmissionærer. Siden dengang, havde hans tante ikke besøgt dem så ofte; og hver gang hun havde været der, var hun og hans far endt i et skænderi om religion.

„Hej!" Hseng Chr svarede hende nu med en ligegyldig stemme.

Tanten satte sig på græsset ved siden af ham og gav ham et stort knus. Han fik det pludselig bedre, som han altid gjorde, når hun kom på besøg. „Jeg tænkte på Mei Lin," sagde han.

„Ja," sagde hun. „Det gjorde jeg også."

„Jeg vil ikke have, at hun skal dø."

Tanten gav ham et blidt klem. „Jeg vil bede din far om at lade mine venner give Mei Lin en velsignelse."

Hseng Chr stirrede forbavset på sin tante. „En velsignelse?" spurgte han. „Hvad er en velsignelse?"

„Joh," sagde hans tante langsomt, som om hun skulle forklare noget meget vanskeligt. „En velsignelse er en særlig bøn, som bedes af to mænd, som har præstedømmet."

Hseng Chr var endnu mere forvirret end før. „Hvad er præstedømmet?"

„Det er magten og myndigheden til at handle i Guds navn. Disse mænd – mine venner – vil bede for Mei Lin, og hvis Gud ønsker, at hun skal leve, og hvis vi tror, at Gud kan redde hende, vil hun leve."

En mærkelig følelse kom over drengen. Det var som om noget skræmte ham og opmuntrede ham på samme tid. Han vidste, at han ønskede at Mei Lin skulle have en præstedømmevelsignelse, så hun kunne blive rask.

Han ventede i græsset, mens tante Hung gik hen imod huset. Han så, da hun åbnede døren og kaldte fars navn. Han så sin fars hårde ansigt og ludende skuldre, da døren åbnede sig, men han var for langt borte til, at han kunne høre det, tanten sagde. Far rystede på hovedet og vendte sig bort. Tante Hung talte igen, lagde sin hånd på fars arm, og vendte sit ansigt mod hans. Far trak på skuldrene og gik tilbage ind i huset.

Tante Hung kom halvvejs tilbage og gjorde tegn til Hseng Chr om at følge hende. „Han gav lov til det," sagde hun. „Lad os skynde os!"

Lidt senere stod han ved søsterens sengekant, mens to unge missionærer lagde deres hænder på hendes

Han ventede på græsset mens tante Hung gik hen imod huset. Han så, da hun åbnede døren og kaldte fars navn. Han så sin fars hårde ansigt og ludende skuldre, da døren åbnede sig.

hoved. Da de talte, kom der en varm følelse i hans bryst. Da velsignelsen var ovre, gik han og hans tante stille hjem, mens den varme sol skinnede på deres rygge.

Ved spisetid gik hele Hseng Chr's familie hen for at besøge Mei Lin, ligesom de havde gjort hele den sidste uge. Drengen var blevet vant til, at hans mave knurrede hele vejen hen til hospitalet og tilbage igen. Han havde ikke længere noget imod sulten, for i den sidste tid havde han, når han spiste, følt at det hele alligevel satte sig fast halvvejs nede.

Hseng Chr kunne ikke lade være med at skynde sig. Jo nærmere hans familie kom til hospitalet, desto hurtigere bevægede hans fødder sig. Til sidst kunne han ikke holde sig tilbage. Han løb i forvejen og efter ham kom far og mor og de små søskende. Han løb op ad trapperne og ind på hospitalet. Han løb ned ad gangen og stormede ind på Mei Lins stue. Han standsede. Sengen var tom.

Han stod længe og stirrede, troede ikke sine egne øjne: Mei Lin sad i en stol ved siden af sengen og kikkede på billederne i en bog. Hendes mørke øjne var klare, hendes hud havde igen sin normale, sunde farve, og hendes arme hang ikke længere slapt ned langs hendes side. Pludselig gik det op for ham, at tante Hung havde haft ret. Guds magt fandtes virkelig. Han skulle snart se sin tante igen, og så ville han bede hende om at forklare mere om præstedømmet.

Mei Lin så op på ham og smilede. Hseng Chr løb hen imod hende med udstrakte arme. ☐

TIP TIL TALERE

Nu og da bliver man bedt om at tale ved møder i Kirken. Det er uundgåeligt. Men føler du dig en smule utilpas med hensyn til dine evner til at forberede og holde interessante taler? Her følger nogle enkle råd, som kan hjælpe dig med at forberede dig til en vellykket oplevelse.

1. Vælg et emne eller koncentrér dig nøje om det emne, du har fået til opgave at tale om. Tænk på tilhørerne, deres interesser og behov såvel som på dine egne.

2. Find ud af formålet. Hvad ønsker du at opnå ved at tale om det pågældende emne?

3. Undersøg emnet. Find skriftsteder, historier, citater, eksempler, statistikker, vidnesbyrd osv., som har at gøre med dit emne.

4. Organisér dit materiale på en enkel og logisk måde.

a. Introducér emnet med et skriftsted, en historie, et eksempel, et spørgsmål eller en anden måde, hvorpå du kan få opmærksomhed.

b. Fortæl formålet med dine bemærkninger.

c. Fremstil de begreber, der underbygger dit formål ved hjælp af eksempler, illustrationer eller forklaringer. Sørg for at have materiale, så du kan udfylde den tid, du har fået til opgave at bruge.

d. Afslut med at gentage pointen på en enkel og tydelig måde.

5. Øv dig på at holde talen.

Bed en eller anden om at lytte til dig eller du kan øve dig foran et spejl. Når du øver dig, så forudse tilhørernes reaktion.

Selv om du måske stadig vil føle dig lidt nervøs, vil tilstrækkelig forberedelse gøre din tale til en mere positiv oplevelse. □

SØRG FOR AT ØVE DIG PÅ AT HOLDE TALEN . . . FORAN ET SPEJL. NÅR DU ØVER DIG, SÅ FORUDSE TILHØRERNES REAKTION.

ILLUSTRERET AF DON WELLER

ANN LAEMMLEN

DET BEDSTE STED AT VÆRE

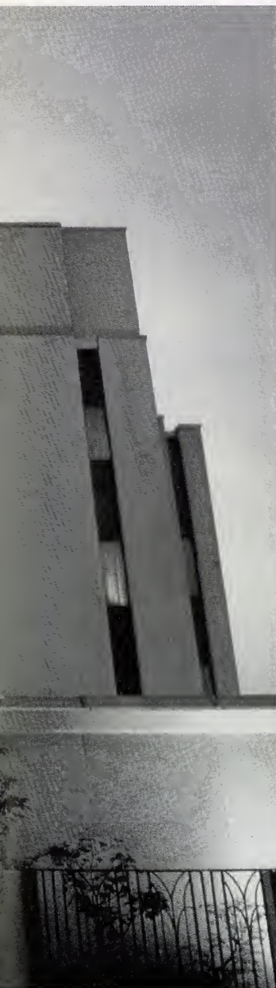

FOTO: TOKIO ONOGI

ÆGTEPARRET NAKAMURA BESLUTTEDE SIG TIL AT ACCEPTERE EN MISSIONÆRKALDELSE TIL AT TJENE I TEMPLET. DE VIDSTE, AT DET VILLE MEDFØRE EN FULDSTÆNDIG OMVÆLTNING I DERES LIV, MEN FOR DEM, VAR DET DET VÆRD.

For Ryosho Nakamura betyder ordet „offer" ikke trængsler. Han føler i stedet stor glæde ved de åndelige gaver, han har modtaget på grund af de timelige ting, han har ofret.

Bror Nakamura var en af de bedst kendte hjertekirurger i Japan, indtil han blev pensioneret for at udføre en mission i templet i Tokyo. „Der var endnu ti år til jeg skulle pensioneres," siger han. „Men min hustru og jeg ønskede at tjene i templet."

Beslutningen om at lade sig pensionere var ikke nem. Bror Nakamura havde altid ønsket at være hjertekirurg. Han tror imidlertid, at Herren ledte ham til Kirken i en bestemt hensigt.

Efter at han i 1956 havde fået eksamen ved Kumamotos universitet i medicin, besøgte han Tokyos kvindeuniversitet for medicin og så der en hjerteoperation.

Han blev så imponeret af det, at han besluttede sig til at blive hjertekirurg. Det tog 5 år med intensiv undervisning. I løbet af disse år var han i New York for at forske. Før han rejste fra Tokyo, fortalte en af hans venner ham, at han på vej tilbage til Japan burde rejse tværs over De Forenede Stater og se Salt Lake City i Utah og det smukke mormontempel.

Selv om bror Nakamura var ude af stand til at besøge Salt Lake City, øvede vennens ord en kraftig indflydelse på Nakamura, som ændrede hans liv.

„Jeg huskede hans omtale af Salt Lake City og mormonerne, da to unge mænd i april 1971 kom til mit hjem i Kumamoto og sagde: ‚Vi er mormoner.' Jeg var interesseret i at høre, hvad de havde at sige, fordi jeg som læge mente, at jeg ikke havde behov for religion. Jeg følte ikke, der var grund til at bede om hjælp fra Buddha eller fra Gud.

Vort første indtryk af missionærerne var godt. De var kun 20 år gamle, men de havde en venlig og respektfuld indstilling, og de fortalte os nogle tankevækkende ting," siger bror Nakamura. „Jeg tænkte, at måske kunne min søn og datter blive ligesom ældsterne, hvis vi lyttede til det, de havde at sige."

Missionærerne besøgte familien Nakamura flere gange og

hele familien fik lektierne. „Når missionærerne stillede spørgsmål, svarede et af mine to børn rigtigt," mindes bror Nakamura.

„Min hustru og jeg undrede os over, hvorfor børnenes svar på missionærernes spørgsmål var helt i harmoni med sandheden, når vore svar var temmelig vage og viste mangel på forståelse. Det gjorde os ydmyge. Vi blev rørt, fordi vore børn kunne genkende sandheden."

Familien Nakamura var især imponeret af den vægt, der blev lagt på familieliv. „Familien bør være det vigtigste i hjemmet," siger bror Nakamura. „Jeg håbede på, at vor familie, ved at lytte til missionærlektierne, kunne blive endnu lykkeligere."

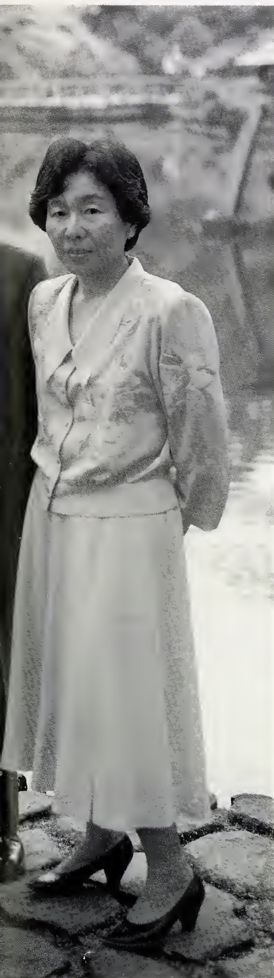
I juli 1971 blev familien Nakamura døbt, og i september samme år udførte bror Nakamura sin første hjerteoperation. „Jeg følte, at Herren tog min frygt og ængstelse bort," siger han. „Jeg tror, at hvis en hjertekirurg har tro på Frelseren, kan han føle en særlig magt, der ligger i Guds hjælp."

Efterhånden som bror Nakamura fik større erfaring i Kirken, voksede hans ønske om at blive beseglet i templet og om at tjene Herren i denne hellige bygning. I 1973 (syv år før templet i Tokyo blev indviet) fik familien Nakamura mulighed for at rejse til Californien for at blive beseglet i templet i Los Angeles.

Da de rejste til templet, var de lige ved at komme for sent til flyet, og de spekulerede endog på, om deres fly ville lande i sikkerhed. Men deres bønner om en tryg rejse blev besvaret. Bror Nakamura siger, at han nu indser, hvor betydningsfuld turen var. „Mit største mål var herefter at bruge tid i templet især at tjene sammen med min hustru."

Ægteparret Nakamura besluttede sig til at acceptere en missionærkaldelse til at tjene i templet. De vidste, at det

FAMILIEN NAKAMURA KAN LIDE AT VÆRE SAMMEN. BROR OG SØSTER NAKAMURA, TIL HØJRE, MED DERES DATTER, MASAMI SHICHIJO, HENDES MAND, NORIAKI SHICHIJO, OG ÆGTEPARRET NAKAMURAS BARNEBARN, AIRI SHICHIJO. (PÅ BILLEDET MANGLER FAMILIEN NAKAMURAS SØN, ATSUSHI). HERUNDER: DR. NAKAMURA KLÆDT PÅ TIL AT FORETAGE EN OPERATION.

ville medføre en fuldstændig omvæltning i deres liv, men for dem, var det det værd.

Broder Nakamura fortæller, at før de fik deres kaldelse, var han meget optaget af at tjene i sin stilling i Kirken. Han var glad for det, han havde at gøre som chef for det hospital, hvor han arbejdede, og han var inspektør for en sygeplejeskole, hvor han også underviste. På dette tidspunkt tjente han også som rådgiver i missionspræsidentskabet og som distriktspræsident. Han fik mange telefonopringninger – dag og nat – fra patienter, som havde brug for hans hjælp, som han villigt gav.

„I templet er der ingen midnatsopringninger," siger han. „Det mest vidunderlige er at templet er Herrens hus. Der er fredeligt overalt. Nu er alt i mit hverdagsliv, grundlagt på det åndelige. Al ordinansearbejdet i templet er at tjene Gud.

Det er et stort privilegium at tjene som stedfortrædere for vore døde brødre og søstre," siger han. „Herren sagde: ‚Hvad I har gjort imod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig' (Matt. 25:40).

Da jeg arbejdede på hospitalet og var optaget af mine pligter i Kirken, var jeg hjemmefra så mange dage og nætter, at min hustru blev ensom," siger bror Nakamura. „Nu arbejder vi hele tiden sammen på et helligt sted. Vi er meget lykkelige."

Bror Nakamura siger, at ved afslutningen af sin mission ønsker han at vende tilbage til sin profession, men ikke på et af statens hospitaler, hvor han var før. I stedet kunne han tænke sig at blive læge for de ældre medborgere.

„Tempeltjeneste er også missionering. Det medfører at vi tjener Gud," siger bror Nakamura. „Det er det bedste sted at tjene, det bedste sted at arbejde, det bedste sted at være." □

DER VAR INGEN, DER SÅ MIG GØRE DET

MARIANNE E. FLINT

Den tur jeg tog fra mit hjem i Arizona til New Zealand sammen med nogle nære venner var på alle måder en stor oplevelse. Men et ganske særligt øjeblik gjorde et varigt indtryk på mig og styrkede mit vidnesbyrd om betydningen af ikke alene at være ærlig, men også om at omvende sig i dette liv.

Tre dage før vi skulle rejse hjem fra New Zealand, kørte jeg i min lejede bil ved et uheld ind i en anden bil på parkeringspladsen ved vores hotel. Der skete ikke noget særligt, kun et lille stykke lak blev ridset af den anden bil. Men jeg blev meget ked af det, da jeg tænkte på mit ansvar og de fire dollars, der var tilbage i min pung.

Ingen med undtagelse af en ven, der var med mig, havde set ulykken, fordi det var sent om aftenen. En række tanker for igennem min hjerne, da jeg gik op på mit værelse:

„Sådan noget sker hele tiden, og der er ingen, der bekymrer sig om det. Der er ikke sket noget særligt med bilen. Der er ingen, der på nogen måde kan vide, hvem der har gjort det. Jeg har ingen penge. Hvad nu, hvis denne person prøver at drage fordel af situationen og siger, at jeg skal betale hundredvis af dollars for at hele bilen kan blive lakeret?"

Jeg gik ind på mit værelse og knælede ned med det samme med den hensigt at bede vor himmelske Fader om at lade mig vide, om det var i orden, hvis jeg ikke gjorde noget ved situationen. Men det øjeblik jeg lukkede øjnene, vidste jeg, at jeg ikke kunne bede vor himmelske Fader om at godkende noget, der var forkert. I stedet bad jeg ham hurtigt om at hjælpe mig med at gøre det, der var rigtigt.

Uden at vente på det svar, jeg hele hele tiden havde kendt, rejste jeg mig straks og skrev en seddel med forklaring på, hvad jeg havde gjort, og hvor skaden var. Jeg nedskrev mit værelsesnummer og bad ejeren om at kontakte mig. Så gik jeg ned på parkeringspladsen og satte sedlen på den skadede bil. Jeg sov godt den nat, idet jeg vidste at resultatet var ligegyldigt: på en eller anden måde ville jeg være i stand til at gøre det, der var nødvendigt.

Den næste morgen bankede en meget venligtudseende mand, på min dør. Han havde sedlen i hånden. Han lod mig hurtigt vide, at skaden ikke var noget, jeg skulle bekymre mig om, og at han var overrasket og glad for, at nogen havde taget sig tid til at efterlade en meddelelse.

„Er De sikker?" spurgte jeg og forklarede, at jeg ønskede at gøre det, der var rigtigt. Han forsikrede mig om, at jeg ikke skulle bekymre mig om det. Så gik han.

Hvad ville der være sket, hvis jeg ikke havde gjort det, jeg gjorde? Jeg ville aldrig have kunnet gøre min fejl god igen over for denne mand. En måned senere, da jeg sammen med min familie så et tilsvarende uheld i fjernsynet, fik jeg en anden belønning foruden fred i sindet.

„Det var det, jeg gjorde i New Zealand," sagde jeg til min mand, som allerede kendte til begivenheden.

Da min ældste datter spurgte, hvad jeg havde gjort ved det, forklarede jeg alvorligt, at da det var sent om aftenen, og ingen havde set det, var jeg bare gået op på mit værelse.

„Mor," sagde hun og så mig lige i øjnene. „Jeg kender dig, og det ville du aldrig gøre!"

Hendes tro på mig gjorde mig evigt taknemmelig for, at jeg havde omvendt mig fra min fejl, mens jeg stadig var i New Zealand. Måske er det ligesom omvendelse i dette liv i stedet for det næste: genoprettelsen for mine handlinger var hurtig og fysisk nem, fordi manden og bilen var på stedet. Jeg kunne blot spørge ham, hvad jeg skulle gøre – og så gøre det.

Hvis jeg havde prøvet at omvende mig senere, ville processen have været længere og vanskeligere, fordi jeg ikke kunne gøre fejlen god igen, men ville have været nødsaget til at finde ud af en anden måde gennem megen bøn og overvejelse. Jeg er taknemmelig for, at jeg omvendte mig hurtigt fra min fejl og ikke skuffede mig selv eller min datter. □

Marianne E. Flint bor i Alma 5. ward i Mesa Arizona West stav.

JACK M. LYON

„Hvor mange brød har I?"

Herren lærer os meget om, hvordan vi skal forvalte vore midler

Jesus sagde engang noget, der i begyndelsen kan synes en smule mærkeligt: „Hvis I altså ikke har været tro med den uretfærdige mammon, hvem vil så betro jer den rette?" (Luk. 16:11). Med andre ord, hvis du ikke trofast har forvaltet dine verdslige rigdomme, hvem vil så give dig himmelske rigdomme?

Selv om Herren har sagt, at vi ikke både kan tjene ham og penge (se Luk. 16:13), har han givet os verdslige ejendele, for at vi kan vise, om vi vil forvalte dem klogt i hans tjeneste. En af de bedste læremestre vi kan få angående disse forhold er Herren selv, ud fra hans ord og eksempler som optegnet i skrifterne.

1. lektie: Vid hvor mange penge du har

Det er vigtigt at du hele tiden ved, hvor mange penge du har. „Ikke nok," siger du måske. Og det er måske sandt. Men husk miraklet med brødene og fiskene. Frelseren skulle give 5000 mennesker mad. Det første, han gjorde, var at spørge sine disciple: „Hvor mange brød har I?" (Mark. 6:38). Han vidste, at de ikke havde nok, men han bad dem alligevel om at tælle det, de havde – fire brød og to fisk. Når du ved, hvad du har, selv om det ikke er nok, får du lidt mere magt over din situation og mulighed for at planlægge, hvad du vil gøre med det, du har.

Selv om du skulle være velsignet med overflod, forventer Herren, at du forvalter den klogt. Efter at mængden havde fået mad, sagde Jesus til disciplene: „Saml de tiloversblevne stykker sammen, så intet går til spilde" (Joh. 6:12). Dernæst fandt de ud af, hvor meget mad, der var til overs. Markus fortæller, at „af levninger samlede man tolv kurve fulde" (Mark. 6:43; se Joh. 6:13). Uanset om vi har lidt eller meget, skal vi omhyggeligt holde regnskab med vore midler.

2. lektie: Vid hvor mange penge du skylder?

Ved du, hvor mange penge du skylder? „For mange," siger du måske. Ja, men hvor mange er det? Hvordan kan du planlægge at betale dem, hvis du ikke rigtig ved, hvor mange det er? Efter at Frelseren havde opregnet det, han havde, bad han folket om at sætte sig ned på græsset i omhyggeligt optalte grupper, „nogle på hundrede og nogle på

halvtreds" (Mark. 6:40). Måske gjorde han det for nøjagtigt at kunne se, hvor langt han skulle strække sine midler, selv om der var langt flere mennesker end der var mad til.

Frelseren forklarede dette princip meget omhyggeligt: „Thi hvis nogen af jer vil bygge et tårn, sætter han sig så ikke først hen og regner ud, hvad det vil koste – om han har nok til at få det færdigt?

For har han lagt grunden uden at kunne fuldføre det, så vil alle, som ser det, give sig til at spotte ham og sige:

‚Den mand begyndte at bygge og kunne ikke fuldføre det'" (Luk 14:28-30).

Når du ved, hvor meget du skylder, får du mere kontrol over dine økonomiske forpligtelser og, overraskende nok, får du en følelse af sikkerhed, selv om det du skylder væk, er meget mere end det, du har.

Hvad nu, hvis du ikke kan betale alle dine forpligtelser? Herren har også givet os råd med hensyn til det: „Skynd dig at søge forlig med din modpart, mens du er med ham på vejen, for at din modpart ikke skal overgive dig til dommeren og dommeren til retstjeneren og du blive kastet i fængsel" (Matt. 5:25).

Med andre ord skal du tale med dine kreditorer før du kommer i vanskeligheder. Fortæl dem om problemerne. Hvis de kan se, at du er ærlig, og villig til at udarbejde en plan for betalingen og ikke prøver at undgå dem, vil mange være villige til at foretage nogle tilpasninger i betalingen.

3. lektie: Tak Gud for det, du har

Ved en anden lejlighed, da Jesus bespiste fire tusinde, „takkede" han for den mad, han havde, selv om det ikke var nok (se Matt. 15:36). I vore bekymringer over vore økonomiske problemer, bliver vi af og til bitre og utaknemmelige. Men vi kunne klare vore problemer meget bedre, hvis vi ville ydmyge os og takke Gud for det, vi har, frem for at be-

„GIV KEJSEREN, HVAD KEJSERENS ER," AF HARRY ANDERSON;

kymre os om det, vi ikke har. Frelseren talte bogstaveligt sine gaver, og folket undrede sig over det Herren havde gjort.

4. lektie: Bed Gud om hjælp

Herren befalede sine disciple at bede om det, de havde brug for, og så lovede han, at „enhver, som beder, han får". Vi bør ikke tro, at vore bønner skal begrænses til at bede om inspiration, selv om det er vigtigt. Vor Fader i Himlen er villig til at „give gode gaver til dem, som beder ham" (Matt. 7:7-11).

Selv Jesus gik til sin Fader for at få hjælp. Markus fortæller, at da Jesus bespiste de fem tusind, så Jesus „op til Himmelen og velsignede dem, brød så brødene". Han delte maden op mellem folket, „og de spiste alle og blev mætte" (Mark. 6:41-42).

Vor Fader har ikke lovet at han vil give os noget for intet,

men han forventer, at vi beder om retfærdige ting, som vi virkelig behøver. Hvis vi har tro på Herren og beder om hjælp, vil han i sandhed åbne en udvej for os, så vi kan opfylde vore forpligtelser, selv om det ser umuligt ud.

Herren har ressourcer, vi intet ved om. Da Peter blev bedt om at betale skat, sagde Jesus til ham: „Gå ned til søen, kast en krog ud, og tag den første fisk, som kommer op; og når du åbner dens mund, så skal du finde en statér; tag den og giv dem den for mig og dig!" (Matt. 17:24-27).

Det betyder ikke, at Gud blot sender os de penge, vi har brug for, selv om det er muligt. Det er mere sandsynligt, at han vil velsigne vor indsats, for at vi kan komme ud af gæld og hjælpe os til bedre at forvalte de penge vi har. Hvis du er lærevillig, velsigner han dig måske med at huske midler og muligheder du før har overset. Virk i tro efter Åndens tilskyndelse, og Herren vil lede dig frem.

Frelseren sagde: „Spørg ikke efter, hvad I skal spise, og hvad I skal drikke; og vær ikke ængstelige!

Thi efter alt det søger hedningerne i verden; men jeres Fader ved, at I trænger til disse ting.

Men søg hans rige, så skal disse ting gives jer i tilgift" (Luk. 12:29-31).

Skriftsteder om penge

Om økonomisk forvaltning:

Haggaj 1:6; 1 Tim. 5:8; Jakobs Bog 2:19; L&P 38:39-40; 136:27

Om opsparing:

Matt. 25:1-13; L&P 45:65; 48:4

Om gæld:

Sl. 37:21; Ordspr. 22:7; Rom. 13:7-8; L&P 19:35; 64:27; 104:78; 136:25.

5. lektie: Spar op

En del af at forvalte sine penge klogt er at spare op. Hvis du har flere penge, end du har brug for, skulle dette være let. Men selv om det ikke er tilfældet, så prøv alligevel at spare op, selv om det kun er meget lidt hver uge eller hver måned. Det vil hjælpe dig med at blive vant til at spare op. Opsparingen vil også vokse, og det vil opmuntre dig til at spare mere.

Herren forventer, at vi forøger det, vi har, uanset hvor lidt det er. I historien om talenterne, fik en tjener fem talenter, en anden to, og den sidste en. Den tjener, som fik to talenter og investerede dem klogt, fik samme ros fra sin herre som den, der havde fået fem og investeret dem klogt. Han blev kaldet en „god og tro tjener". Da han havde været „tro over lidt", „satte (hans herre ham) over meget" (Matt 25:23). Kun den tjener, som ikke investerede sine penge, blev fordømt. Herren sagde, at han i det mindste kunne have fået dem igen med renter (se Matt. 25:27).

Vi kan lære at forvalte vore penge mere effektivt ved at anvende de lektier, Jesus har givet os. Man kan finde mange flere af disse lektier i skrifterne, for der er masser af henvisninger til penge og deres plads i vort liv (se eksempler i den medfølgende liste).

Når du anvender det, du har lært, vil du begynde at se din økonomiske situation forbedre sig. Mens du med håb ser frem til den dag, da Herren giver dig evighedens skatte, vil du få den tilfredsstillelse at vide, at du trofast forvalter det, han har givet dig. □

Jack Lyon er medredaktør i Deseret Book Company. Han bor i Lake Ridge 12. ward i Magna Utah South stav.

60 forslag til tjeneste

1. Skriv breve til alle de missionærer, deriblandt ældre ægtepar, der er udsendt fra dit ward.

2. Tilbyd at gå ud sammen med de fuldtidsmissionærer, der virker i dit område.

3. Invitér fuldtidsmissionærerne til middag. Hjælp din mor med at lave mad.

4. Send et takkekort til dine voksne ledere efter en særlig aktivitet.

5. Tilbyd, at hele klassen rydder op og gør rent efter den næste aktivitet for Unge Mænd/Unge Piger.

6. Tilbyd at hele klassen, under ledelse af børnehavelederen, hjælper til i børnehaven under hjælpeforeningens hjemkundskabsmøde eller i forbindelse med andre aktiviteter.

7. Tilbyd at hjælpe med at rydde op på grunden rundt om wardsbygningen.

8. Når de 12-årige kommer til aktivitetsaftenen, så sæt dig sammen med dem og vær hos dem under deres første aktivitet, så de føler sig velkomne.

9. Tilbyd kørelejlighed til aktiviteterne for unge, der ikke selv kan køre.

10. Bed den ældste aldersgruppe blandt de unge i dit ward om at vælge sig hemmelige brødre og søstre blandt de yngre. Send dem breve og giv dem godter sammen med opmuntrende tanker.

11. Vær ekstra god mod andre sidste dages hellige i din skole, især de yngre, som kan have behov for lidt mere opmærksomhed.

12. Skriv et brev til dine bedsteforældre eller andre ældre i familien.

13. Find noget tøj, du er vokset ud af og giv det til dine yngre brødre eller søstre, eller giv det til nogen, der kan bruge det.

14. Tilbyd at forberede en familieaften.

15. Skriv en hemmelig hilsen til en eller anden i din familie med et „tak" eller „jeg elsker dig".

16. Puds din mors eller fars sko, så de er parate til søndag.

17. Tilbyd at passe dine yngre brødre eller søster, mens dine forældre tager i templet eller til en wardsaktivitet.

18. Optag historier, fortalt af ældre wardsmedlemmer, på bånd.

19. Når en eller anden har et forslag til et stort tjenesteprojekt, så støt vedkommende og arbejd for at gøre det til en succes.

20. Afhold en aktivitet, der gør dit nabolag beredt til at kunne imødegå en nødsituation eller en ulykke.

21. Læs højt for børnene på et hospital, men skriv selv en historie, der handler om de personer, du skal læse for.

22. Tilbyd at passe børn i familier, der ikke har råd til at betale for det, eller som må blive hjemme og tage sig af et familiemedlem, der er sygt.

23. Tilbyd at hjælpe børn fra dit ward, hvis de har svært ved at klare skolelektierne.

24. Tilbyd at undervise andre i en færdighed, du har.

25. Planlæg en aktivitet eller en udflugt til en park for børnene i dit nabolag, så mødrene kan få et par timer for sig selv.

26. Organisér en „livredderkomité", hvortil mødrene i wardet kan henvende sig, hvis de har brug for at få børnene passet, få gjort lidt rent osv. i en nødsituation.

27. Tag dig af børnene, så både

FOTO: GIG GREENWOOD

mand og hustru kan synge i wardskoret eller gå til korøvelse.

28. Lav en fællesaktivitet sammen med en ungdomsgruppe fra en menighed i en anden religion, hvor I gør rent på et offentligt sted.

29. Meld dig frivilligt til at byde nye i dit ward velkommen ved at følge dem til deres klasser.

30. Giv ældre eksemplarer af *Stjernen* til familier, som ikke abonnerer på den.

31. Spørg missionærerne i dit ward, om de kunne tænke sig, at du skrev til en af deres undersøgere og fortalte om dine følelser for evangeliet.

32. Tilbyd at uddele overskudsfrugter og grøntsager fra folks haver til folk fra dit ward, som har brug for det.

33. Tilbyd at hjælpe med at sætte stole op, når en eller anden organisation i dit ward har brug for hjælp.

34. Lær at skrive slægtshistorier og udføre slægtsforskning.

35. Skriv et kort opmuntrende brev til en ven, du ved har problemer.

36. Lav en særlig sang til en eller anden, du ved, har brug for det. Det behøver ikke at være noget særligt. Det er tanken der tæller.

37. Hvis der er nogen, der har skrevet et digt, så sæt, som en overraskelse, musik til dette digt.

38. Forsvar en eller anden, som du hører, bliver drillet.

39. Sig undskyld, når du ved, at du har såret en eller anden, uanset hvem der har ret.

40. Når nogen siger undskyld til dig, så accepter undskyldningen på en god måde og tilgiv vedkommende.

41. Hvis du ser, at en eller anden ikke har særlig meget selvtillid, så send vedkommende et anonymt brev, hvori du har skrevet nogle af de kvaliteter, du beundrer hos denne person.

42. Hold dit værelse rent. Dette er en stor tjeneste for din familie.

43. Skab et godt forhold til dine brødre og søstre. Dette er en anden stor tjeneste for din familie.

44. Sørg for at komme godt ud af det med din forældre. Dette er en stor tjeneste for både dem og dig selv.

45. Hav tillid nok til dine forældre til at fortælle dem om de problemer, du har. Det vil gavne begge parter.

46. Hold af dig selv. Det vil gavne både dig selv og dem, du færdes iblandt.

47. Hvis en ven fortæller dig, at han eller hun overvejer selvmord, men får dig til at love ikke at sige det til nogen, så fortæl hans eller hendes forældre om det! Dette er en af de få gange, hvor du ikke må holde på en hemmelighed.

48. Fortæl dine forældre, at du elsker dem, og fortæl dem, hvor meget du påskønner dem, og hvor meget du prøver at leve, som de har lært dig. Det vil gøre dem lykkeligere end noget andet, du kunne gøre.

49. Glem ikke, at de fleste tjenesteydelser, du kan udføre for andre, også kan gøres for dine egen familie, og at de også har brug for tjenester.

50. Hvis en lærer i skolen eller Kir-

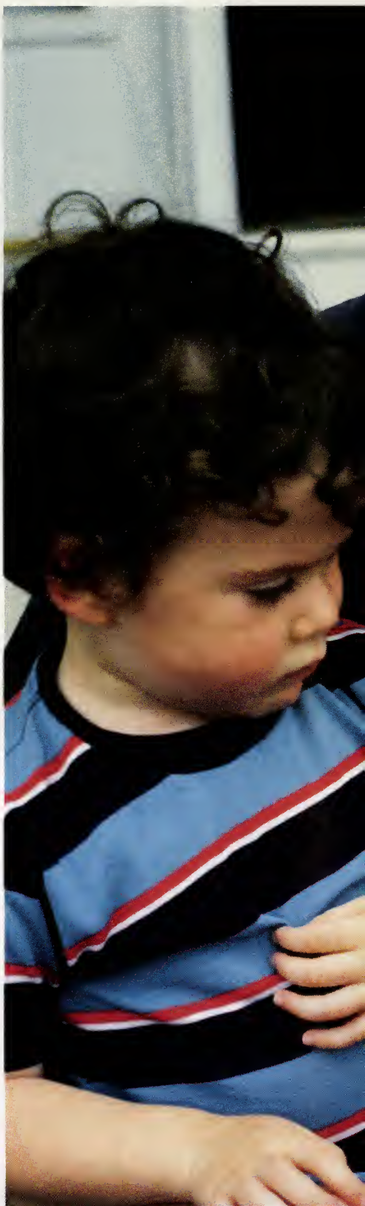

FOTO: DEANETTE GOATES SMITH

ken har betydet noget særligt for dig, så fortæl vedkommende om det nu. Det er sandsynligt, at vedkommende ikke ved, at han eller hun påvirker dig på en positiv måde.

51. Tilbyd dine kunstneriske evner til fremstillingen af plakater eller bannere, så wardets aktivitetskomité kan få hjælp til at reklamere for fremtidige begivenheder.

52. Betal fasteoffer. Du hjælper derved mennesker, som har virkelig brug for hjælp.

53. Fremstil visuelle hjælpemidler for familieaftener til kirkebiblioteket.

54. Find ud af, om der i den by, du bor i, findes et frivilligt tjenesteprogram, som har brug for frivillige.

55. Når du giver Mormons Bog til en ven, som ikke er medlem, så lad det omfatte en gavekort til en eller anden form for tjeneste, som f.eks. husligt arbejde, havearbejde eller børnepasning.

56. Når en mor lige har fået et nyt lille barn, så tilbyd at passe de andre børn, så manden kan besøge sin hustru på hospitalet.

57. Tilbyd at tage dig af de andre børn, så moderen kan få nogen tid sammen med sin nye baby. Eller tag dig af den lille, så hun kan få tid sammen med de andre børn.

58. Lav et pænt takkekort til dine hjemmelærere.

59. Lad dem, som er handicappede, eller som af anden grund ikke kan skrive breve, diktere breve for dig.

60. Glæd dig over at yde tjeneste. □

ILLUSTRERET AF STEVE MOORE

Tre hundrede pergamentruller

MARIONA WASHBURN

Lad de døde synge frydesange til evig pris for kong Emanuel, som . . . har bestemt det, der vil sætte os i stand til at udfri dem af deres fængsler; thi fangerne skal frigives" (L&P 128:22).

Jeg havde været i Barcelona i Spanien for at samle de data, som var fundet af en af min mands forfædre i 1800-tallet. Min mand var ikke medlem af Kirken. Jeg havde fundet næsten 200 navne. De kom hovedsageligt fra dagbøger, skrevet på katalansk, mit modersmål. Jeg vidste at foruden disse oplysninger, havde min mands familie omkring tre hundrede pergamentruller med slægtshistorie, altsammen skrevet på latin i håndskrift fra det 15. århundrede.

Forskellige omstændigheder i familien gjorde det kun muligt at arbejde med disse latinske materialer meget kort tid, men jeg var ikke i stand til at tyde skriften. Jeg havde ingen penge, så jeg kunne tage fotokopier, og på grund af den begrænsede tid sagde jeg til en veninde, at jeg var bekymret for de sjæle, som måtte vente længere, før deres ordinanser blev udført.

Min veninde foreslog, at jeg fik en velsignelse af præstedømmet. Det gjorde jeg efter faste, og i forbindelse med velsignelsen følte jeg en stor åndelig styrke. Men den store opgave gjorde mig stadig modløs, og jeg lagde rullerne væk for en tid.

Da jeg til sidst kun havde en uge tilbage, hvor jeg kunne oversætte, gik jeg på knæ i bøn og tryglede om hjælp. Hvis det var Herrens vilje, bad jeg, så lad mig kunne være et redskab til at hjælpe med at forløse disse mennesker fra deres fængsel.

Fra dette tidspunkt blev min forståelse af skrivelserne bedre. Jeg var endog i stand til at oversætte uden ordbog. Hver rulle blev lettere at læse, og jeg læste dem hurtigere og hurtigere. På en eller anden måde fik jeg den fred og ro, jeg havde brug for, og selv om jeg arbejdede om natten og kun fik nogle få timers søvn, var jeg ikke træt. Det var som om, jeg følte tilstedeværelsen af dem, jeg arbejdede for, og det gav mig den åndelige styrke, jeg havde så stor brug for.

Jeg opdagede, at rotter havde gnavet i dokumenterne i løbet af århundrederne og havde fjernet nogle af oplysningerne. Men i næsten hvert tilfælde fandt jeg imidlertid de oplysninger, jeg manglede, andre steder i dokumenterne. Når jeg havde glemt at skrive noget ned, fornemmede jeg, at jeg skulle læse rullen igen. Når jeg rullede den ud, fandt jeg straks de oplysninger, jeg behøvede. Når oversættelsen blev svær, bad jeg oprigtigt om hjælp, og jeg modtog den altid.

Jeg færdiggjorde oversættelsen på fire dage, lige før jeg skulle af sted. De oplysninger, jeg havde samlet, gik tilbage til år 1212. Jeg så ikke engle og havde ingen syner, men jeg havde oplevet et mirakel hver dag – et mirakel, så naturligt som solen, der skinner.

Jeg vil altid være taknemmelig, fordi min Fader i Himlen hjalp mig. Nu har jeg mere end nogen sinde før et vidnesbyrd om, at Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige har Elias' ånd, som gør os i stand til at forløse de døde fra deres fængsel. Jeg ved, at ved Ånden vil fangerne blive udfriet „af deres fængsel" (L&P 128:22). ☐

Mariona Washburn er medlem af Mt. Vernon 2. ward i Mt. Vernon Washington stav.

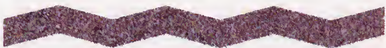

HVER ISÆR VED DERES EGET NAVN

CYNTHIA PENNELL

Natten var ved at falde på, da vi kørte mod bjerget med den flade top, hvor den gamle hyrde boede. I aftenlyset så man seks lasede silhuetter mod den orange himmel. De så ud som fugleskræmsler med hæslige malede ansigter. Deres lasede sorte tøj blæste i vinden. På dem hang dåser, der skramlede med en klangløs lyd. De var uhyggelige og ejendommelige, som de stod der i tusmørket.

Lidt bange for de mærkelige figurer, sagde jeg til min kammerat: „Jeg er ikke sikker på, at jeg har lyst til at køre længere. Hvem, der end har lavet disse mærkværdige tingester, ville sandsynligvis ikke være modtagelig for noget af det, vi har at sige." Vi vendte vognen og kørte tilbage gennem de store, åbne om-

råder, som var Navajo-indianernes reservat. Som missionærer i Arizona Holbrook mission, var det vort ønske at dele evangeliet med alle, men måske omfattede det ikke den person, der havde lavet disse mærkelige, menneskelignende figurer.

I løbet af den næste uge følte vi os imidlertid tilskyndet til at tage ud og besøge hyrden. Da vi kørte tilbage, denne gang i dagslys, så vi ham stå ved et gammelt træ, lige så urørlig som et af de fugleskræmsler, han havde lavet. Han havde en trækæp i hånden, og han havde en lang sort frakke på. Stille iagttog han os, mens vi stod ud af vognen og nærmede os. Hans hår var hvidt. Hans øjne var rolige. Der var intet udtryk i hans rynkede brune ansigt.

Min kammerat var ny missionær og kunne ikke tale navajo-sproget. Jeg talte det ikke særlig godt. Men jeg præsenterede os med en sætning på navajo, som stort set betyder: „Hej, hvem er du? Vi er missionærerne."

Han så på mig. Jeg tror, at han var imponeret over, at jeg kunne tale nok navajo til at hilse på ham. Han svarede mig på engelsk: „Jeg er baptist. Ikke høre på jer. Jeg er baptist."

Hans ord var hårde, men vi følte noget andet bag dem – en venlighed, en velkomst, der var tydeligere end hans ord. Vi sagde ham ikke imod, men fortsatte med at tale med ham, og inden længe havde vi en aftale om at komme tilbage og besøge ham.

I de måneder, der fulgte, besøgte vi ofte den gamle hyrde. Han vandrede langt med sine får, og af og til måtte vi køre op til bakketoppen for at se ud over landskabet for at finde ham. Disse besøg betød meget for os.

Der var ikke noget sted, hvor vi kunne sidde og tale med ham, fordi hans hytte var for lille. I begyndelsen sad vi blot bag på vores truck. Når det var for koldt, klemte vi os alle ind på forsædet. Vore besøg varede længe, fordi jeg kun kunne tale lidt navajo, og han talte ikke ret meget mere engelsk. Vi lærte sammen. Jeg pegede på et træ og sagde ordet på engelsk. Han pegede på det samme træ og sagde ordet på navajo. Så gentog vi begge det nye ord. Lidt efter lidt lærte jeg nok navajo, og han lærte nok engelsk, så vi kunne kommunikere.

Vi lærte ham gradvist at kende. Vi fandt ud af, at hans navn var Peter Wolley. Dette navn havde han fået, da han var i hæren under 2. verdenskrig. Efter adskillige besøg begyndte vi at undervise ham i evangeliet. Jeg følte stærkt Åndens tilstedeværelse, når vi talte. Mit navajo var ikke flydende, alligevel følte jeg mig af og til inspireret til at bruge nogle navajo-ord, som jeg ikke vidste, at jeg kendte. Selv om vi ikke kunne kommunikere så godt, var det som om, han kendte sandheden i det, jeg fortalte ham.

Han var navajo helt igennem, og han lærte os mange navajo-skikke. Jeg lærte ikke at være så nysgerrig, for det anses for at være uhøfligt i navajo-kulturen. Da jeg holdt op med at stille spørgsmål, og når han ønskede det, fortalte han os om sit liv.

Han tog os med ud på floden og ud til sine yndlingssteder. Han viste os rævehuler, og der hvor prærieulvene havde været. Han lærte os at vogte får. Han viste os, hvordan han lavede de høje, sortklædte figurer, som var årsag til at vort første besøg sluttede så brat. Det var ikke meningen, at de skulle skræmme søstermissionærer, men at de skulle skræmme prærieulvene, som kunne skade hans får.

PETER ELSKEDE SINE FÅR. HAN TOG LAMMENE MED SIG IND I HYTTEN, NÅR NÆTTERNE VAR KOLDE. HAN KENDTE DERES NAVNE, OG HAN KENDTE DERES VANER HVER ISÆR. HAN VAR EN MEGET OMSORGSFULD MAND.

ILLUSTRERET AF DILLEEN MARSH

Han elskede sine får og ledte dem mange kilometer hver dag i sin søgen efter det bedste græs. Han tog lammene med sig ind i hytten, når nætterne var kolde. Han var en meget omsorgsfuld mand.

Han kendte sine får. Han kendte deres navne, og han kendte deres vaner hver især. En dag, da vi ledte efter ham og hans flok, så vi et af hans får, der var adskilt fra den øvrige flok.

Da vi fandt ham, sagde jeg: „Peter, et af dine får er væk. Vi så det på den anden side af bakken."

Han så bemærkelsesværdig rolig ud, da han hørte nyheden, og sagde: „Åh, det ved jeg. Det er Box. Han er den ældste. Han har ingen tænder. Han har det godt nok." Jeg var forbløffet. Han vidste alt om dette får, selv om det var ude af syne. Peter så min overraskelse og smilede. Han havde ikke flere tænder end Box.

Jeg vidste, at jeg virkelig havde vundet hans tillid, da han begyndte at kalde mig sin „høje hvide ven". Når en navajo-indianer tiltaler en person som „min ven" og ikke ved navn, er det en stor kompliment. „Høj og hvid" henviste til min højde og mit lysblonde hår.

Engang lavede vi en dækserviet til ham. Den var lavet af papir, hvorpå bønnens fire trin stod skrevet. Vi havde overtrukket den med klart plastic, og han lagde den på sit lille bord. Han elskede den lille dækserviet, og jeg tror, det var fordi, han elskede bøn. Han havde masser af tid til at bede, når han vogtede sine får.

Vi underviste Peter i syv måneder, før jeg blev flyttet til et andet distrikt. Nogle navajo-ældster underviste ham derefter på hans eget sprog. Han var modtagelig for deres undervisning og tilsluttede sig Kirken. Jeg er stolt over at have hjulpet med at åbne døren for min gode ven, så han kunne modtage evangeliet.

Peter kunne ikke komme i kirke særlig ofte, fordi der ikke var andre, der kunne være hos fårene. Han boede 90 km fra Kirken og han havde ingen bil. Han kunne ikke gå så langt, og der var kun få, der kunne køre de 180 km frem og tilbage over kuperet terræn for at hente ham og bringe ham. Men jeg var ikke særligt bekymret, fordi Peter var en god mand, som levede et godt liv. Jeg vidste, at hans himmelske Fader vidste, hvor han var, lige så sikkert som Peter vidste, hvor gamle Box var. Endog alene på toppen af sit fjerne bjerg, var han i folden.

Jeg betragter Peter som min lærer. Han lærte mig det meste af det navajo, jeg kan. Han lærte mig om får og prærieulve og tålmodighed og stilhed og græsgange på øde steder. Endnu bedre var det, at han lærte mig om gode hyrder, som elsker og kender hvert eneste af sine får, selv den gamle uden tænder, som ser ud til at være borte og langt fra resten af flokken. □

BYG DET PÅ RETTE MÅDE

VED AT FØLGE FRELSEREN, KAN VI GØRE VORT LIV TIL ET STORSLÅET VÆRK.

Der findes en historie om en ung bygningskonstruktør, som lige var blevet selvstændig. En af hans fars velhavende venner besøgte ham og sagde: „For at hjælpe dig med at komme i gang, vil jeg gerne have, at du bygger et hus for mig. Her er tegningerne. Spar ikke på udgifterne. Jeg ønsker, at du skal bruge de bedste materialer, der findes, og jeg ønsker det bedste håndværk. Tænk ikke på prisen. Send mig bare regningerne."

Den unge bygningskonstruktør blev besat af ønsket om at berige sig ved dette gavmilde og ubegrænsede tilbud. I stedet for at ansætte de bedste arbejdere og købe de bedste materialer, bedrog han sin fars ven på alle mulige måder. Til sidst blev det sidste dårlige søm hamret ind i den sidste dårlige væg, og bygningskonstruktøren gav nøglerne og regningerne til sin fars gamle ven. Den fine mand udskrev en check på husets fulde pris og gav så nøglerne tilbage til den unge mand.

„Det hus, du lige har bygget," sagde han med et venligt smil, „er min gave til dig. Må du bo lykkeligt i det!"

Hvis denne unge bygningskonstruktør havde overvejet konsekvenserne af sine uærlige tanker og handlinger, så var han måske kommet til en fuldkommen forståelse af det, Jesus for så længe siden beskrev:

ÆLDSTE JOSEPH B. WIRTHLIN

DE TOLVS KVORUM

ILLUSTRERET AF RON PETERSON

„Derfor: enhver, der hører de ord, jeg her har sagt, og handler efter dem, han ligner en klog mand, som byggede sit hus på klippegrund.

Og regnen styrtede ned, og vandstrømmene kom, og vindene blæste og kastedes mod det hus, men det faldt ikke; thi dets grundvold var lagt på klippen.

Men enhver, der hører de ord, jeg her har sagt, og ikke handler efter dem, ligner en dåre, som byggede sit hus på sand.

Og regnen styrtede ned, og vandstrømmene kom, og vindene blæste og slog imod det hus; og det faldt, og dets fald var stort" (Matt. 7:24-27).

Mine unge venner, I har hver især fået mulighed for at opbygge jer et smukt liv. Det er i høj grad op til jer, hvilket liv I opbygger. Må jeg komme med nogle forslag til, hvordan I opbygger det på rette måde.

Nøglen til at opbygge et godt liv er at grundlægge dette liv på Kristus og hans lærdomme, at „høre de ord, jeg her har sagt, og handle efter dem" (Matt. 7:24).

Hvis vi efterlever evangeliets principper, opfylder vi Frelserens udtalelse: „I er verdens lys" (Matt. 5:14). Når vi besidder dette lys, kan vi skinne blandt vore medmennesker ved hjælp af vort liv og vore gerninger, og påvirke dem til at prise vor Fader i Himlen.

Jesus ønsker, at vi alle skal kende ham, på grund af denne kundskabs store magt og på grund af den ubeskrivelige glæde, den bringer os. Men evangeliets indflydelse bør gå videre end blot til den individuelle. Det skal være som et lys, der afviser mørket fra alle dem, vi færdes iblandt. Ingen frelses kun for sig selv, ligesom et lys ikke tændes for dets egen skyld.

I afsnit 39 i Lære & Pagter fortæller Herren James Covill, en nylig omvendt, at hvis han virkelig vil acceptere og efterleve evangeliet, vil han modtage „Talsmanden, der viser alle ting og forkynder rigets fredelige anliggender" (L&P 39:6).

Han lovede ligeledes, „at der skal hvile kraft over dig. Du skal have stor tro, og jeg vil være med dig og gå foran dig" (L&P 39:12).

Dette løfte gælder for alle, som er trofaste. Hvis vi opbygger vort liv på det at tjene vore medmennesker og Herren, har vi fået løfte om hjælp fra den største bygmester. Og han ved, meget bedre end vi gør, alt hvad vi behøver for at gøre vort liv fuldkomment.

I et andet tilfælde sagde Jesus: „Jeg står for døren og banker" (Åb. 3:20). Medmindre vi åbner døren og lader ham komme ind i vort liv, kan han ikke komme ind. Kun ved at acceptere vor Frelser og gøre hans vilje, får vi ønsket om altid at gøre det rette.

En vigtig del af evangeliets første princip er ønsket – ønsket om at elske Gud og vor næste „af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind" (Matt. 22:37). Vi må hver især arbejde i harmoni med Guds vilje og skabe en åndelig atmosfære, som bringer Jesus ind i vort liv. Dernæst må vi fortsat leve „med øjet alene henvendt på Guds ære" (L&P 4:5).

I vor religion og vor vidunderlige kirke har alder ingen betydning, men det er i højere grad evige principper, der forener os. Mens du opbygger dit liv, vil din tro på Jesus Kristus og hans evangelium vejlede dig på samme måde, som det vejleder os, som er ved at gøre vor bygning færdig.

Kristus sammenfattede nogle af disse principper på en meget levende måde, som står optegnet i skriften: „Der kom en hen til ham og sagde: Mester! hvad godt skal jeg gøre for at få evigt liv?"

Hvilket menneske ville ikke længes efter at vide dette, eller give alt, hvad han ejede for svaret på dette spørgsmål, især hvis det kom fra Herren selv?

Og her er svaret: „Vil du gå ind til livet, så hold budene!" (Matt. 19:17). Bemærk de magiske ord: „Vil du gå ind til livet." Gå i sandhed ind til livet! Er det ikke vort virkelige mål? Er der helt alvorligt andre mål?

Da Jesus blev spurgt, hvad han mente med „hold budene", sagde han: Du må ikke slå ihjel; du må ikke bedrive hor; du må ikke stjæle; du må ikke sige falsk vidnesbyrd; – og så kommer de positive, herlige befalinger: „Ær din fader og din moder, og: du skal elske din næste som dig selv" (Matt. 19:16-19).

Hvilken fantastisk plan for livet, når det er bedst! Disse bud og alt det, de omfatter, udgør en vidunderlig udfordring og et uindtageligt værn mod det onde. De omfatter den bedste og mest værdifulde brug af tiden, og de vil i sandhed værne om vor retskaffenhed og moral og hjælpe os med at være gode eksempler. Det er denne form for opbygning af liv, der er mulig for sidste dages hellige.

På Joseph Smiths tid spekulerede medlemmerne på, om de skulle bygge permanente eller midlertidige hjem. De flyttede ofte fra sted til sted. Men profeten sagde: „Byg, som om I skulle blive her altid."

Vi kan alle lære en storslået lektie ved omhyggeligt at studere vor historie. Vor kirkes succes kan tilskrives vor tro på Gud og vor ledelse under stærke og hengivne ledere, der aldrig gik på kompromis, og som på dynamisk vis holdt Jesus og hans guddommelige lærdomme i vor midte.

Hvis vi opbygger vort liv sammen med og for Frelseren, vil vi bygge det af de bedste materialer og med den største indsats, vi kan yde. Vi vil ikke snyde med hensyn til studium, undervisning eller flid eller lydighed. Vi vil ikke forfalske det, vi prøver at opbygge, og vi vil ikke drage fordel af vor velgører, som har givet os en vidunderlig mulighed. Vi vil ønske at bygge noget ærbart og solidt, noget der er den tillid værd, vi er blevet vist.

Når vi opbygger et sådant liv, vil vi ikke alene velsigne os selv, men også andre. Og når vor bygning er færdig, vil den være storslået. □

„MOSES KALDER ARON TIL TJENESTEGERNINGEN" AF HARRY ANDERSON.

EFTER UDVANDRINGEN FRA ÆGYPTEN BEFALEDE HERREN AT ISRAELITTERNE SKULLE BYGGE ET TABERNAKEL, SOM SKULLE VIRKE SOM ET TRANSPORTABELT TEMPEL. VED TABERNAKLETS FÆRDIGGØRELSE ORDINEREDE MOSES ARON OG DENNES FIRE SØNNER TIL AT FORVALTE TEMPELORDINANSERNE. OG MOSES „UDGØD NOGET AF SALVEOLIEN OVER ARONS HOVED OG SALVEDE HAM FOR AT HELLIGE HAM" (3 MOSEBOG 8:1–12).

På trods af nogle særlige udfordringer er kommunikation ikke noget problem for familien Ferguson i Nordirland. Se „Lyt med hjertet" på side 14.

PB MA 9011 DA

90991 110
DANISH